

SISÄLLYS

Harto Hakovirta

International Politics and Migration
Notes on the Subject and Few Ob-
servations

Tiivistelmä: Kansainvälinen politiikka
ja muuttoliike

Kari Lasonen

Äidinkielellä tapahtuvan opetuksen mer-
kityksestä Skövden ja Eskilstunan suo-
malaisten siirtolaisoppilaiden koulun-
käyntiin

Birgitta Åmossa

Språket och identitetet

Tutkimusyhteydet

Pertti O. Kaven

Tutkimus viime sodan ajan lastensiir-
roista

Keskustelua

Pertti Toukoma

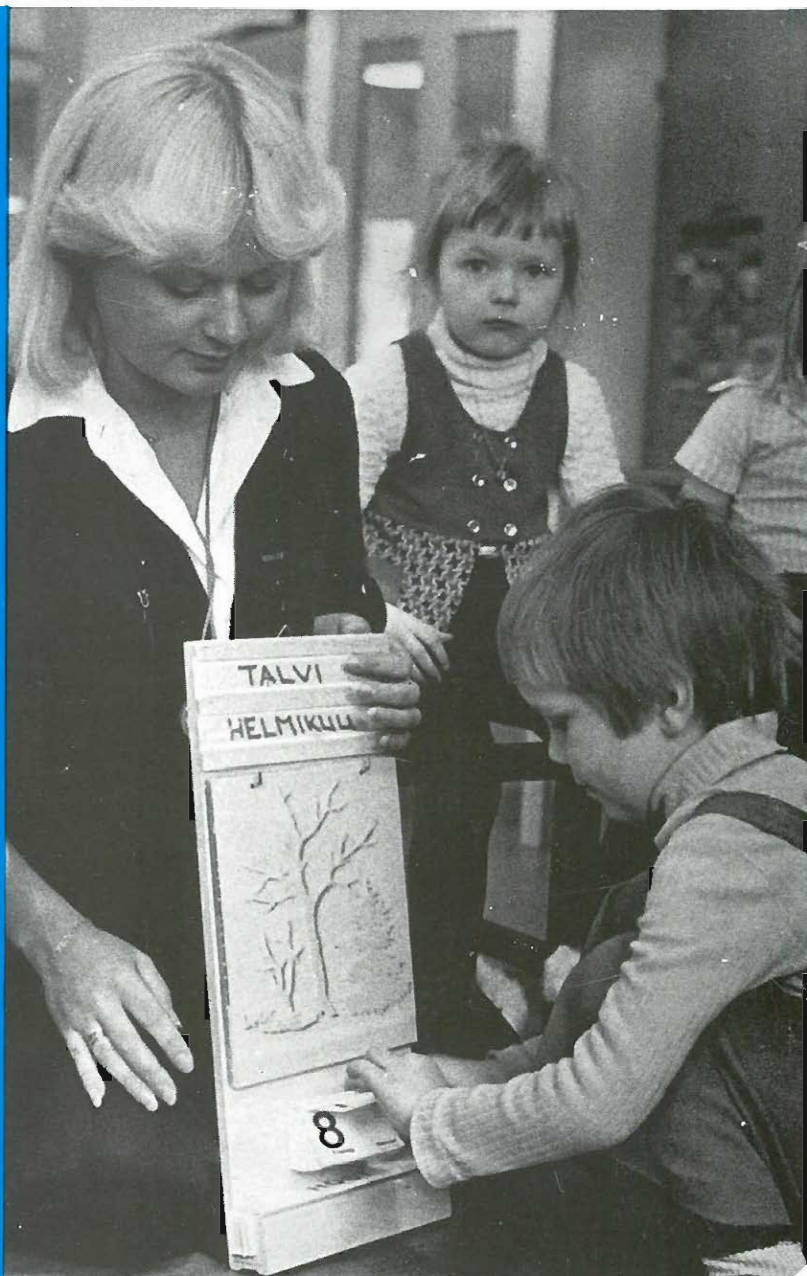
Vastinetta Bengt Lomanille

Tiedotuksia

Kirjallisuus

Siirtolaisuusinstituutin kirjastoon saa-
punnutta kirjallisuutta

Publications received

SIIRTOLAISUUS MIGRATION

1978

4

SIIRTOLAIUUUS – MIGRATION

5. vuosikerta, 5th year

Siirtolaisuusinstituutti - Migrationsinstitutet

Päätoimittaja

Editor Olavi Koivukangas

Toimitussiht. Maija-Liisa Kalhama
Assistent

Toimituskunta:

Editorial committee:

Prof. Vilho Niitemaa, Turun yliopisto

Prof. Sune Jungar, Åbo Akademi

Prof. Terho Pulkkinen, Turun yliopisto

Aikakauslehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa

Tilaushinta on 12 mk/vuosi tai 15 Rkr,
irtonumero 3 mk.

Tilauksen voi suorittaa maksamalla 12 mk

Postisiirtotilille TU 495 90 - 3.

SIIRTOLAIUUUSINSTITUUTTI

MIGRATIONSINSTITUTET

Kasarmialue, rak. 46

20500 Turku 50

puh. 921 - 17 536

Henkilökunta:

Olavi Koivukangas, Ph.D., johtaja

HuK Maija-Liisa Kalhama, toimistos sihteeri

Yo.merk. Seija Albrecht, toimistoapulainen

Ekonomi Ritva Vehniäinen, kirjanpitäjä

VTK Juhani Salmela-Mattila, projekt.siht.

VTM Arja Munter, tutkija

VTM Simo Toivonen

VTK Heli Kääriä

Valokuvaaja Kari Lehtinen

Valtuuskunnan pj.

Prof. Jorma Pohjanpalo

Hallituksen pj.

Prof. Vilho Niitemaa

SIIRTOLAIUUUSINSTITUUTIN HALLITUS 1978

Toim.joht. Tauri Aaltio

Toim.pääll. Anders Huldén

Prof. Lars Huldén

Prof. Sune Jungar

Vt.neuv.virkamies Juhani

Lönnroth

Ap.os.pääll. Pirkko Mela

Varatuomari Jukka Mikkola

Prof. Vilho Niitemaa

Tutk.lait.joht. Aimo Pulkkinen

Suomi-Seura r.y.

Ulkoasiainministeriö

Helsingin yliopisto

Åbo Akademi

Työvoimaministeriö

Opetusministeriö

Turun kaupunki

Turun yliopisto

Väestöliitto

Kansi: *Suomalainen leikkikoulu Akallassa*
Ruotsissa.

Gover: *A Finnish kindergarten in Akalla,*
Sweden.

(Foto: Rolf Söderberg, Finn Sanomat).

TYPOPRESS OY
1978 Turku

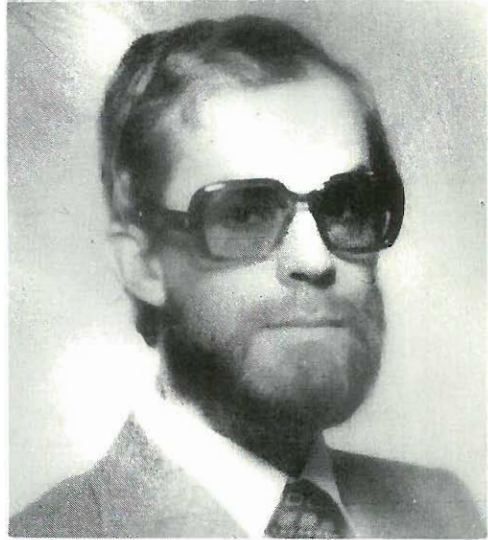
INTERNATIONAL POLITICS AND MIGRATION

International Politics and Migration

This article is an abridged version of the paper "International Politics and Migration—A Preliminary Survey of the Migration Aspects of Fifty International Disputes" presented by the author at the workshop on "Transnational and Transgovernmental Relations and International Outcomes" arranged by European Consortium for Political Research in Grenoble in April 1978. The following consists, firstly, of the part of the original paper in which the subject of study was delineated and, secondly, of the conclusions and discussion based on a preliminary analysis of a fairly large sample of empirical cases. For limitations of space, it is not possible to deal with the methodology applied or the details of the cases in this context.^x

Migration and Politics as Subject for Study

No established, generally applicable definition of "migration" exists. For a study of the role of migration in international politics, it would seem appropriate to apply a fairly broad basic definition. For the present purposes migration is thus regarded as a permanent or semi-permanent change of residence without consideration as to the voluntary or involuntary character of the phenomenon.¹ Such a definition

excludes only a few types of major spatial movements of people, such as tourist flows, nomadism within a fixed area or movements of military troops.

One of the most conspicuous aspects of migration is that it tends to take place largely within well defined streams.² This is true by definition for, say, forced transfers of population from one place to another, but it is also true, for example, for voluntary migration of workers. In general, this phenomenon is of considerable help for our tentative attempt to study the migratory aspects of international life. Thus, instead of asking, for instance, how the structure of international systems or the foreign policies of nation states are connected with the fact that individual migrations take place within and between nations, we can concentrate on the connections between international politics and particular streams or flows of people from particular areas of origin to particular areas of destination within particular time frames. Likewise, we can ask, in a more nomothetic fashion, how the different types of migrant flows correlate with different types of international political phenomena.

As "internal migration" is customarily distinguished from "international migration" in migration research, politics within nations and international politics are regarded as two fields of study in political science. Now, working on these elementary distinctions, a number of general topics for study concerning the interrelationship between politics and migration can be suggested. The main ones would obviously be:

- A. The interaction between politics within nations and internal migration, which could be subdivided into the study of:
  - A.1. the influence of politics within nations on internal migration, and
  - A.2. the influence of internal migration on politics within nations.
- B. The interaction between international politics and international migration, which, in turn, could be divided into the study of:
  - B.1. the influence of international politics on international migration, and
  - B.2. the influence of international migration on international politics.

Of secondary concern would be, for example, the influences of international politics on internal migrations or the influences of politics within nations on international movements of people. It could perhaps be said that these topics are worth while being studied to the extent they can be connected to the primary sets of topics.

In the following, the connections between politics within nations and internal migration will be set aside and the whole attention will be focused on the connection between international politics and international migration.

Contributions by the Two Fields of Study

The students of migration have their own theoretical orientations which have almost nothing in common with the key questions posed by the students of international politics. It is therefore understandable that migration researchers have not been interested in studying how, for example, international migrant flows may influence the power potentials of nations or how they may contribute to war or other types of international conflict. Nor have they tried to explain migration phenomena by such factors as the structure of international systems or the foreign policies of nation states. It seems that they have found other explanatory factors, such as the economic "push" or "pull", to be more frequent and powerful, and thus more rewarding. They naturally attribute the phenomena of refugee streams or particular types of population transfers to international phenomena such as war or interstate tension, but this is invariably done by relying on judgement without reference to theories or empirical generalizations of international political research. Thus, the field of migration studies can provide the student of the migratory aspects of international politics with nothing more than data: studies of national migration policies, studies of social and psychological problems experienced by various types of migrants, statistics on migration flows, etc. Likewise, the theories and typologies of migration presented by migration researchers may be of some value for the study of migration in international politics, although they are seldom applicable as such due to differences in theoretical orientation.³

Be that as it may, provided that the link between migration studies and the study of international politics will be found significant enough to warrant research efforts, output by the former has thus far been overwhelmingly larger than that of the latter as far as this 'bridgebuilding' is concerned.

Students of politics in general and international politics in particular seem to have paid little attention to migration phenomena, either as factors influencing politics or as consequences or effects of politics. Thus, during the period from 1951 through 1977, the International Political Science Abstracts contained only three articles under the heading International Migration⁴, all of them between 1965 and 1977, and six articles under the heading Migration. Only a couple of these nine articles were found to be relevant for the purposes of the present analysis. Under the heading Refugees there was a total of fifty entries, more than half of them falling between 1952 and 1954. One could probably find a number of entries on, say, national migration policies under various country headings but they were not surveyed at this stage. A preliminary survey for relevant political science books gives the impression that there is not much to build upon there either⁵.

One possible reason to the fact that the students of international politics have tended to ignore migration phenomena may be that they have tended to consider them from a somewhat narrow perspective, namely in the light of the general concept of population. The size of population, one determinant of national power in international politics, is determined by fertility, mortality and international migration. However, the combined effects of the two former variables are almost invariably, much more important for the growth of a large population than the migration variable. Also in the study of overpopulation problems in international relations fertility and mortality are by far more significant factors than international migration. On the whole, the connection between international politics and migration remains too loose for rigorous study if established through the basic concept of population.

Notes on the Empirical Analysis and the Conclusions

In search of a new perspective, I made a tentative attempt to investigate migration directly in terms of the fundamental issues of international politics, namely those of peace and war, or cooperation and conflict. The most significant questions suggested by this perspective are the following: How, to what extent and in what way, does international migration contribute to international conflicts, their origin, processes, solution and consequences? How do international conflicts influence international and internal migration? To begin with, I decided to analyze the role of migration in major international conflicts during the period from 1945 through 1970. My material consisted of a collection of systematic historical narratives on fifty such conflicts⁶ and migration statistics combined from various sources⁷. The classification of the material can be found in the table appended.

My first conclusion from the analysis was that its subject — the connection between international politics and migration — may be more significant than the scant attention paid to it in international relations literature would suggest. The analysis indicated that international conflicts quite often have historical roots in migratory phenomena and that such phenomena can be singled out from the general background of international conflicts. In some cases, migratory factors seem to influence the development of international conflicts even situationally, e.g. though their influence on the behavior of the parties. Migratory consequences of international conflicts, in turn, seem to be quite frequent.

My second conclusion is that the subject of this analysis may nevertheless be less significant to the study of international relations than I originally tended to presume from the perspective narrowed by the focus of my attention. In fact, many of the

roots or background factors of international conflicts traced back to migration are only remotely, indirectly or insignificantly connected with the actual development of the conflicts concerned. Likewise, the situational role played by migration factors in international conflicts seems to be of prime importance in exceptional cases only. The fact that international conflicts often produce serious migratory consequences could perhaps be regarded as a more weighty argument for the claim that migration phenomena have been neglected in the study of international politics without sufficient research. Even this argument would, however, tend to lose its power if the outcomes of policies and interactions were regarded as secondary aspects of international politics in comparison with decision-making and immediate actions.

The present analysis was confined to a limited inventory of migration aspects of international disputes. It is, however, clear that such aspects do not appear in random combinations. On the contrary, already the selected material used in the present analysis reveals a number of patterns. Thus, largescale international and internal wars, with or without roots or background factors in migration, normally lead to chaotic migration, forced transfers of population and flows of refugees within national territories or across national borders; new multiethnic areas and ethnic conflicts conducive to new internal and international conflicts are created; international refugee problems may create new needs for international cooperation but also new international conflicts; within one nation, refugees may become a source of political instability and conflicts in foreign policy. — Revolutionary wars, with or without background in migration, often lead to emigration of counterrevolutionary forces and segments of population which, in turn, organize, with or without foreign assistance, for invasion and renewed warfare. — A conflict in a colony or former

colony, between two or more former colonies, or between a colonial power and one or several forces in its colony invariably has more or less distant origins in colonial migration and settlement. The normal consequence of the end of colonial rule is an outflow of colonial settlers, often combined with the banishment or 'voluntary' departure of other immigrant minorities or native groups. Etc. — One future task for research in this field would be to identify the whole range of such patterns on a more thorough empirical basis.

Finally, it seems evident that the migration phenomena connected with international politics vary over time. The sample of international disputes studied in this analysis obviously tends to emphasize the migration aspects of decolonization simply because the dissolution of the great colonial empires happened to take place in the period studied. Likewise, the selected material tends to enhance the significance of refugee migrations in international politics simply because we live in an age of refugees created by the two world wars. However; with the gradual disappearance of traditional colonialism and the international problems inherited from it, the role of the migration aspects of decolonization in international politics will automatically diminish. Also, the influence of refugees in international life may decrease with time through permanent settlement, repatriation, international arrangements, etc. although this is by no means the only possible course of development. After all, while some migration aspects of international politics are disappearing or becoming less significant, there are other to take their place. It seems to me that especially the planned employment of migration as a means of foreign policy or the creation of faits accomplis through organized migration are becoming quite frequent. Just think about the "peasant army" sent by the Ethiopian Government to Eritrea or the setting up

by Israel of settlements in the territories occupied by it in the Six-Day War in 1967. Also the national and international problems created by or connected with the increased flows of migrant workers seem to have gained in importance over the last few

years. In all, construction of a comprehensive inventory of the migration aspects of international politics is also a task requiring an empirical data base much larger than that used in the present analysis.

XCopies of the original paper can be obtained on request from the author, P.O. Box 607 SF-33101 Tampere 10, Finland.

NOTES AND REFERENCES

- 1 This definition comes from Everett S. Lee, A Theory of Migration, in J.A. Jackson (ed.), *Migration*, Cambridge 1969, p. 285. Cf. e.g. J.J. Mangalam, *Human Migration – A Guide to Migration Literature in English 1955-1962*, Lexington, pp. 7-10, who quotes a number of traditional definitions, G. Beijer, Modern Patterns of International Migratory Movements, in Jackson, op.cit., p. 13, and W. Petersen, A General Typology of Migration, in Clifford J. Jansen (ed.), *Readings in Sociology of Migration*, Exeter 1970.
- 2 For a detailed discussion of this well-known but sometimes disregarded phenomenon, see Lee, op.cit., pp. 292-293.
- 3 See e.g. Mangalam, op.cit., passim.
- 4 Also the main headings "International Relations" and "International Politics" were investigated for relevant subheadings but none were found.
- 5 However, see e.g. Katherine Organski & A.F.K. Organski, *Population and World Power*, New York 1961, CPT. 5, Felix Gross, *World Politics and Tension Areas*, New York 1966, passim., and Nazli Choucri, *Population Dynamics and International Violence*, Lexington 1974, passim.
- 6 These narratives were taken from M.D. Donelan & M.J. Grieve, *International Disputes – Case Histories 1945-1970*, Rochester, Kent 1973.
- 7 The main source of statistics was The Determinants and Consequences of Population Trends – New Summary of Findings on Interaction of Demographic, Economic and Social Factors, *United Nations, Department of Economic and Social Affairs, Population Studies, No 50*, New York 1973.

KANSAINVÄLINEN POLITIIKKA JA MUUTTOLIIKE

Kansainvälisen politiikan ja muuttoliikkeiden yhteyksiä on tutkittu niukasti niin muuttoliiketutkimuksen kuin kansainvälisen politiikan tutkimuksenkin piirissä. Kansainvälisen politiikan tutkijoiden osalta tämän saattaa selittää tavanomainen kysymyksenasettelu, jossa kansainvälisten muuttoliikkeiden kansainvälispolitiittista merkitystä pyritään etsimään niiden vaikutuksista valtioiden voimavaroihin, erityisesti väestö-potentiaaleihin. Näyttäisi kuitenkin mahdolliselta ja hedelmällisemmältä tutkia suoraan kansainvälisten muuttoliikkeiden yhteyksiä kansainvälisiin konflikteihin ja yhteistyöhön.

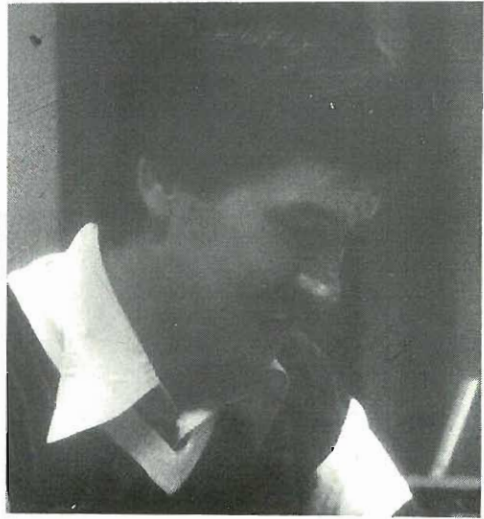
Tämä artikkeli sisältää eräitä havaintoja ja päätelmiä alustavasta tutkimuksesta, jossa pyrittiin selvittämään muuttoliiketekijöiden yhteyksiä viidenkymmenen toisen maailmansodan jälkeisen kansainvälisen konfliktin syntyyn, kulkuun ja seurauksiin. Kaikkiaan näyttää siltä, että kansainvälisillä konflikteilla on hyvin usein historialliset juurensa kansainvälisissä muuttoliikkeissä tai

sitten muuttoliikeilmiöitä voidaan osoittaa konfliktien yleisessä taustassa. Joissakin tapauksissa muuttoliikkeet määräävät konfliktien kulkua tilanteellisestikin. Varsin toistuvasti kansainväliset konfliktit saavat aikaan seurauksia kansainvälisissä muuttoliikkeissä. Nämä havainnot perustelisivat tarkasteltujen ilmiöiden intensiivistä tutkimista.

Toisaalta analyysi kuitenkin osoitti, että monet muuttoliikkeiden yhteydet kansainvälisiin konflikteihin ovat varsin etäisiä, epäsuoria tai löysiä. Tätä voidaan tietenkin pitää yhtäältä vastaväitteenä ajatellulle tutkimusohjelmalle. Toisaalta tämä havainto voi johtaa kysymyksenasettelun täsmen-tämiseen tai uuteen rajaamiseen. Tehtyjen havaintojen valossa näyttäisi erityisen mielekkäältä tutkia lähemmin, miten erityyppiset konfliktit liittyvät erilaisiin muuttoliikeilmiöihin. Samoin näyttäisi tärkeältä selvittää, kuinka muuttoliikkeiden kytkeminen kansainväliseen politiikkaan on luonteeltaan muuttunut aikakausien mukana.

Äidinkielellä tapahtuvan opetuksen merkityksestä Skövden ja Eskilstunan suomalaisten siirtolaisoppilaiden koulunkäyntiin

Jyväskylän yliopiston Kasvatustieteen laitoksella on valmistunut Ruotsin suomalaisia siirtolaisoppilaita koskeva tutkimus, jonka tarkoituksena oli selvittää suomen kielellä tapahtuvan opetuksen yhteyksiä siirtolaisoppilaiden äidinkielen taitoihin, koulusaavutuksiin sekä koulumotivaatioon ja -sopeutumiseen. Tutkimukseen valittiin Skövden kaupungista 9 ja Eskilstunasta 8 suomalaista ala-asteen luokkaa, joihin kuului yhteensä 340 suomalaista oppilasta. Vertailua varten mukaan otettiin Skövden ruotsalaisista luokista (2. ja 3. luokka) 53 suomalaista ja Suomesta Karstulan peruskoulusta 137 oppilasta. Tutkimukseen osallistui täten 530 koehenkilöä peruskoulun kolmelta ensimmäiseltä luokalta.

Kasvatustapahtuma siirtolaisoppilaan kohdalla

Ennen kuin käsitellään varsinaisia tutkimustuloksia, esitetään kasvatustapahtumaa suomalaisen siirtolaisoppilaan kohdalla. Kuviossa 1 esiin tuodut asiat selittävät osaltaan Ruotsin suomalaisten siirtolaisoppilaiden heikkoja kasvatustuloksia.

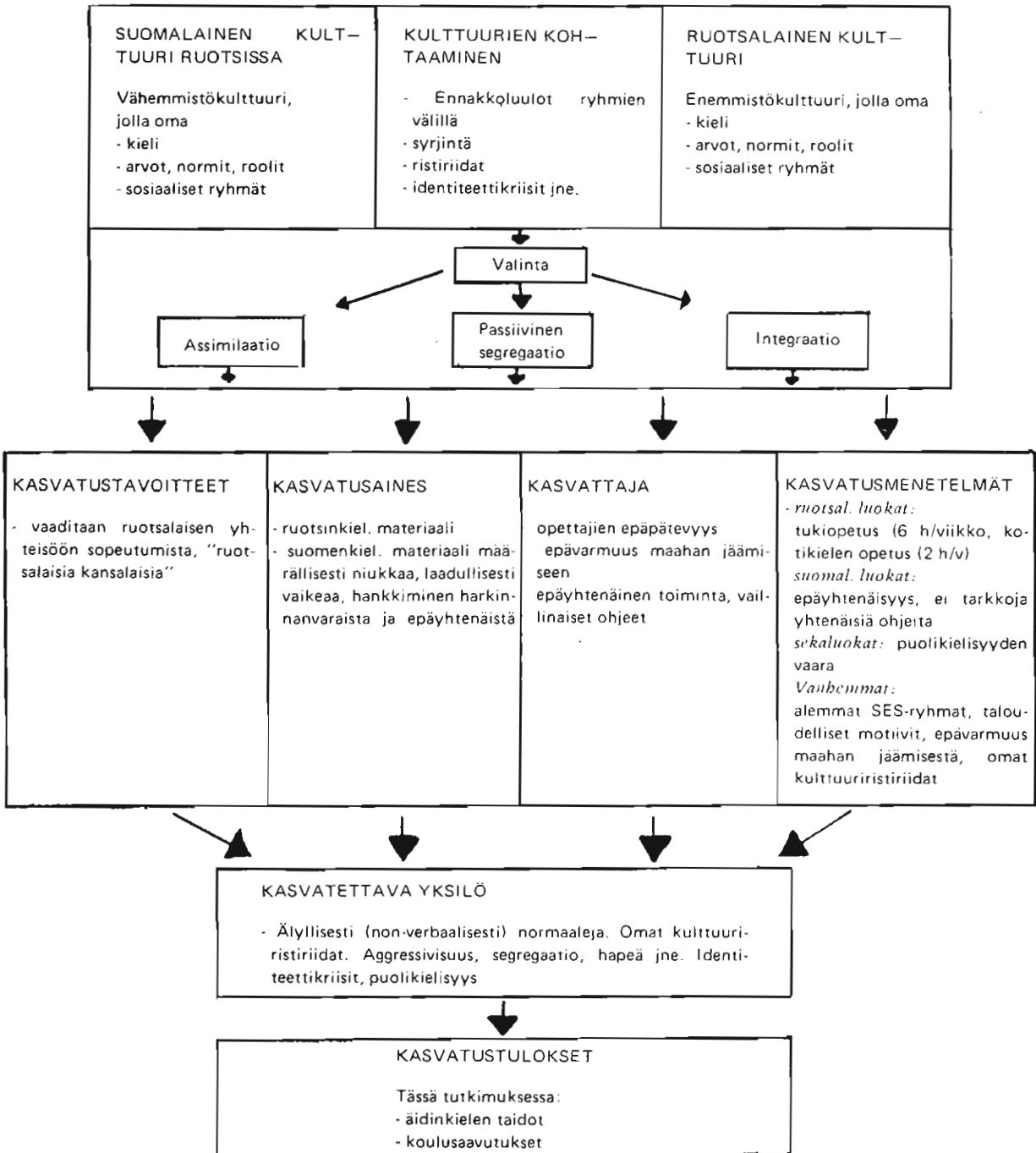
Kun pohditaan syitä suomalaisten siirtolaisoppilaiden kouluepäonnistumisiin ja suunnitellaan ohjelmia niiden poistamiseksi,

on ehdottomasti pidettävä mielessä olosuhteet, joissa he elävät. Ne näyttävät sangen epäedullisilta eikä niiden perusteella voida saavuttaa hyviä kasvatustuloksia. On vaikea päätellä, mikä osa esimerkiksi äidinkielen taidon vaihtelusta selittyy kuviossa 1 esitetyllä. On kuitenkin ajateltavissa, että mikäli Ruotsin suomalaisten siirtolaislapsien vanhemmat eivät olisi muuttaneet Ruotsiin, lapset menestyisivät koulussa yhtä hyvin kuin vastaavan ikäiset Suomessa koulua käyvät oppilaat. Voidaan perustellusti olettaa, että siirtolaislasten epäonnistumisiin ja identiteettikriiseihin ovat syynä muuton tuomat seuraukset eikä älyllinen huonomuus, niin kuin joskus on esitetty.

Suomalaisten siirtolaislasten suuri määrä tuli yllätyksenä ruotsalaisille kouluviranomaisille, jotka eivät olleet varautuneet tilanteeseen. Ruotsin suomalaisten siirtolaisoppilaiden perusteelliseen koulutusta koskevien asioiden järjestelmiseen ja kehittämiseen ei heti ryhdytty, koska ongelmien katsottiin olevan vain väliaikaisia, eikä toisaalta tiedetty, miten tulisi toimia. Tällä hetkellä sen sijaan siirtolaisoppilasta ja näiden kouluongelmista on jo runsaasti tietoa. Ruotsin kouluviranomaisten ja päätöksentekijöiden tulisi viimeistään nyt paneutua kunnolla maahanmuuttajien lasten koulu-

tuskysymykseen. Suunnittelussa ja järjestyksessä siirtolaisoppilaan tilannetta olisi tarkasteltava kokonaisvaltaisemmin, kuten tässä esityksessä on tehty. On syytä muistaa, että Ruotsissa peruskoulussa siirtolaisoppi-

laiden lukumäärät tulevat yhä kasvamaan ja ongelmakenttä vaikeutuu ja laajenee entisestään ellei tehokkaiisiin toimenpiteisiin mitä kiireimmin ryhdytä.

Äidinkielen (suomi) hallinnan mittaaminen

Koehenkilöiden äidinkielen hallintaa mitattiin Suomessa standardoidulla ITP-testillä (Kuusinen & Blåfield 1974 a; Kuusinen & Blåfield 1974 b). ITPA on kielen ja kommunikoinnin edellyttämien psykolinquististen kykyjen testi 3-9-vuotiaille lapsille. Suomessa standardoitu ITPA perustuu The Illinois Test of Psycholinguistic Abilities-nimisen amerikkalaisen testin vuonna 1968 julkaistuun uudistettuun laitokseen (Kirk, McCarthy & Kirk, 1968). Testin laatijoiden mukaan ITPA mittaa kielen ja kommunikaation psykologisten edellytysten tärkeimpiä tekijöitä, ja testiä voidaan käyttää kielellisen kehityksen yleisen tason arvioimisen lisäksi osoittamaan kehityksen kulkua kielen eri osa-alueilla. Ennen kaikkea testi on tarkoitettu mittariksi, jonka avulla oppimisvaikeuksien ja muiden kehityksessä havaittujen ongelmien diagnoosi voitaisiin toimeenpanna siten, että diagnoosi johtaisi ongelmien syiden kartoittamiseen, parannusohjelmien suunnitteluun, toteutukseen ja tulosten arviointiin (Kuusinen & Blåfield 1974 a). Tähän tutkimukseen valittiin ITPA-testistöstä neljä osatestiä siten,

	LUKILA I-II
Lukeminen	Sanavarastokoe Lukukoe
Kirjoitus	Sanelukoe
Laskento	Laskukoe Mek Laskukoe Probl

LUKILA-kokeiden reliabiliteetit vaihtelevat yksilötasolla .70 – .80 ja ryhmätasolla .98 – .99 (Tasola 1967; Tasola 1968). Koulumotivaation ja -sopeutumisen mittaamista varten laadittiin Ruotsin suomalaisluokkien oppilaiden vanhempien täytettä-

että Osgoodin (1957) esittämät kielen oppimisen ja käytön kolme pääprosessiavastaanotto, assosiointi ja puheilmaisu-tulivat katetuiksi. Tutkimuksessa käytetyt osatetit olivat Kuullun ymmärtäminen, Audiitiivinen järkeily, Kieliopillinen täydentäminen ja Puheilmaisu. Kyseisten testien keskimääräiset reliabiliteetit vaihtelevat .77-.95. Validiteeteistä todettakoon, että eri tutkimuksissa yleisimmät korrelaatiot koulumenestykseen vaihtelevat välillä .30 – .60. Yleisen älykkyytason kanssa osatestien korrelaatiot ovat keskimäärin .80 (Blåfield & Kuusinen 1974; Kuusinen & Blåfield 1974 b).

Koulusaavutusten sekä koulumotivaation ja -sopeutumisen mittaaminen

Koehenkilöiden koulusaavutuksia mitattiin Suomessa kehitetyllä ja standardisoidulla LUKILA-testistöllä, joka mittaa lukemisen, kirjoituksen ja laskennon taitoja oppivelvollisuuskoulun 1.-3. luokilla. Koesarjaan kuuluvat seuraavat kokeet, jotka esitettiin tämän tutkimuksen koehenkilöille:

LUKILA II-III
Sanavarastokoe
Lukukoe
Sanelukoe
Kirjoitusvirhekoe
Laskukoe Mek
Laskukoe Probl

väksi kyselylomake. Koulumotivaatiota ja -sopeutumista arvioitiin koulunkäyntihalukkuudella, kotitehtävien suorittamishalukkuudella, koulutovereihin ja opettajiin suhtautumisella sekä koulupeloilla.

Äidinkielen tutkimustuloksista

Taulukossa 1 on esitetty suomalaisluokkien, ruotsalaisilla luokilla koulua käyvien suomalaisten ja Suomen vertailuryhmän keskiarvot äidinkielen osatesteissä luokittain.

TAULUKKO 1.

Suomalais- ja ruotsalaisluokkien sekä Suomen vertailuluokkien äidinkielen testien keskiarvot luokittain

Lukutaso/muuttuja	Suomalaisluokat			
	Skövde X	Eskilstuna X	Karstula X	Ruotsalaisluokat X
1. luokka				
Kuullun ymmärtäminen	28.31	25.31	36.76	----
Kieliopillinen täydentäminen	29.68	27.70	37.54	----
Puheilmaisuus	28.68	29.25	30.12	----
Auditiivinen järkeily	26.51	25.77	33.93	----
	N = 37	N = 83	N = 41	
2. luokka				
Kuullun ymmärtäminen	26.48	24.23	34.42	23.00
Kieliopillinen täydentäminen	28.74	28.44	35.56	17.88
Puheilmaisuus	27.10	28.35	29.63	27.25
Auditiivinen järkeily	26.97	26.02	36.58	19.66
	N = 31	N = 43	N = 43	N = 32
3. luokka				
Kuullun ymmärtäminen	30.06	28.60	37.92	22.81
Kieliopillinen täydentäminen	34.76	30.91	36.98	18.19
Puheilmaisuus	32.55	32.40	30.24	27.76
Auditiivinen järkeily	32.97	27.44	37.92	21.76
	N = 33	N = 35	N = 51	N = 21

Suomen vertailuoppilaiden tulokset ovat kaikilla luokka-asteilla jokaisessa ITPA:n osatestissä paremmat kolmannen luokan Puheilmaisuutta lukuunottamatta. Ruotsalaisluokkien suomalaisten oppilaiden keskiarvot ovat selvästi huonoimmat. Yhteenvetona Ruotsin suomalaisluokkien (Skövden ja Eskilstunan suomalaisluokat yhdessä) ja Suomen vertailuluokkien välisistä äidinkielen tutkimustulosten vertailusta voidaan esittää:

- Karstulan koehenkilöryhmät ovat selviytyneet puheilmaisuuden testiä lukuunottamatta vähintään keskitasoisesti, kun tuloksia verrataan ITPA:n normeihin. Siksi Karstulan koehenkilöiden voidaan katsoa edustavan valituissa äidinkielen testeissä Suomen peruskoulun oppilaita luokilla 1-3.
- Ruotsin suomalaisluokkien oppilaat olivat äidinkielen taidossa selvästi jäl-

jessä Karstulan vastaavanikäisistä ja ITPA:n normikeskiarvoista. Pienimmäksi ero karstulalaisiin muodostui Puheilmaisuuden testissä, mutta siinä Suomen vertailuoppilaat menestyivät alle Suomen normien keskitason. Suurin jälkeenjääneisyys havaittiin kielen vastaanoton ja assosioinnin alueilla.

- Ruotsin suomalaisluokkien koehenkilöaines oli heterogeenisempää kuin Karstulan oppilasaines ITPA:n neljällä osatodilla mitattavien ominaisuuksien suhteen hajontojen ja varianssien tarkastelun perusteella.
- Älykkyys ja kotien sosioekonominen status eivät selitä ryhmien välillä muodostuneita keskiarvotulosten eroja äidinkielen testeissä. Ne ovat lisänneet eroja, mutta niiden vakioiminen ei poista Ruotsin suomalaisluokkien ja Suomen vertailuryhmän äidinkielen testitulosten välisiä suuria eroja.

Ruotsin koehenkilöryhmien välisessä äidinkielen hallintaa mittaavien testitulosten vertailuissa havaittiin seuraava suuntaus:

- Ruotsalaisluokkien koehenkilöt ovat selviytyneet selvästi heikommin suomalaisluokkien oppilasryhmiin nähden.
- Ruotsalaisluokkien koehenkilöiden saavutukset eroavat eniten suomalaisluokkien vastaavista suorituksista kummallakin luokkatasolla Kielipöytätyössä täydentämisessä.
- Skövden keväällä 1977 testatut koehenkilöt ovat selviytyneet äidinkielen testeissä keskimääräisesti paremmin kuin ruotsalaisluokkien ja Eskilstunan koehenkilöt.
- Suomalaisluokkien keskinäinen vertailu paljasti keväällä 1975 testattujen oppilasryhmien huonommuuden.

- Ruotsalaisluokkien äidinkielen testien suuret hajonnat osoittavat kyseisten luokkien suomalaisen koehenkilöaineksen epäyhtenäisyyden suomalaisluokkien oppilaisiin verrattuna.
- Ruotsissa oloaika ei ole juuri vaikuttanut äidinkielen testituloksiin.

Yhteenvetona ruotsalaisluokkien ja Suomen vertailuluokkien oppilasryhmien äidinkielen testien vertailusta voidaan esittää:

- Ruotsalaisluokkien suomalaiset oppilaat olivat selvästi jäljessä karstulalaisista ja ITPA:n normien keskitasoisista suorituksista.
- Ruotsalaisluokkien koehenkilöt ovat onnistuneet suhteessa parhaiten kielen ilmaisua mittaavassa Puheilmaisuuden testissä.
- Suurimmaksi vertailtavien ryhmien välinen ero havaittiin kielen assosioinnin alueella.
- Ruotsalaisluokkien oppilasaines ei ole niin yhtenäistä kuin Karstulan toisen ja kolmannen luokka-asteen koehenkilöstö.

ITPA:n osatesteistä saadaan psykologin ikä, joka osoittaa tietyn raakapistemäärän saaneen lapsen psykologin kehityksen tason iän avulla. Elinikää huomattavasti matalampi tai korkeampi psykologin kokonaisikä tarkoittaa siis sitä, että lapsen psykologin kehitys on keskitasosta heikompi tai korkeampi. Psykologin iän normit on laskettu kaikille osatesteille erikseen 700 suomalaisen 3-9 vuotiaan lapsen testitulosten perusteella (Kuusinen & Blåfield 1974 b, 91-94).

TAULUKKO 2.

Ruotsin suomalais- ja ruotsalaisluokkien sekä Suomen vertailuluokkien tutkimusryhmien psykologivistiset iät äidinkielen hallintaa mittaavissa osatesteissä luokka-asteilla 1-3.

Luokkataso/muuttuja	Suomalaisluokat	Ruotsalaisluokat	Karstula
1. Luokka			
Elinikä (X)	<u>7 v 8 kk</u>		<u>7 v 7 kk</u>
Kuullun ymmärtäminen	5 v 4 kk		8 v 0 kk
Kieliopillinen täydentäminen	5 v 9 kk		8 v 4 kk
Puheilmaisuu	6 v 2 kk		6 v 4 kk
Auditiivinen järkeily	5 v 10 kk		7 v 6 kk
2. Luokka			
Elinikä (X)	<u>8 v 8 kk</u>	<u>8 v 8 kk</u>	<u>8 v 9 kk</u>
Kuullun ymmärtäminen	6 v 0 kk	5 v 6 kk	8 v 5 kk
Kieliopillinen täydentäminen	6 v 1 kk	5 v 2 kk	8 v 8 kk
Puheilmaisuu	5 v 11 kk	5 v 11 kk	6 v 8 kk
Auditiivinen järkeily	6 v 9 kk	5 v 8 kk	8 v 11 kk
3. Luokka			
Elinikä (X)	<u>9 v 8 kk</u>	<u>9 v 8 kk</u>	<u>9 v 10 kk</u>
Kuullun ymmärtäminen	7 v 2 kk	5 v 10 kk	9 v 7 kk
Kieliopillinen täydentäminen	8 v 0 kk	5 v 4 kk	9 v 4 kk
Puheilmaisuu	7 v 5 kk	6 v 2 kk	6 v 10 kk
Auditiivinen järkeily	7 v 2 kk	6 v 0 kk	9 v 7 kk

Suomalaisluokkien ensimmäisen luokka-asteen koehenkilöryhmä oli jäljessä Suomen standardisointiaineiston vastaavasta ikätasosta kehitysikävuosittain lausuttuna 1v.10kk.-2v.4kk. Karstulan vertailuryhmän koehenkilöt sitä vastoin olivat Kuullun ymmärtämisen ja Kieliopillisen täydentämisen testeissä edellä ikäluokkansa psykologivistisen iän keskitasoa. Auditiivisessa järkeilyssä he ovat menestyneet ikäluokkansa edellyttämällä tavalla. Puheilmaisun testissä Karstulan oppilaiden kehitysikäviivästymä oli yli vuoden. Toisella luokalla Ruotsin suomalaisluokkien oppilaiden keskimääräinen psykologivistinen jälkeenjääneisyys oli 1v.11kk-2v.9kk, ruotsalaisluokkien suomalaisen ryhmän 2v.9kk.-3v.6kk. ja Karstulan vertailuryhmän psykologivistiset iät osatesteissä vastasivat heidän keskimääräistä elinikänsä

Puheilmaisua lukuunottamatta, jossa jälkeenjääneisyys on kasvanut kahteen kehitysikävuoteen. Suomalaisluokkien ryhmällä suurin jälkeenjääneisyys oli Puheilmaisussa ja ruotsalaisluokkien Kieliopillisessa täydentämisessä. Kolmannella luokkatasolla suomalaisluokkien oppilasryhmän kehitysviivästymä oli 1.5-2.5 vuotta ja se osoittautui suurimmaksi Kuullun ymmärtämisessä ja Auditiivisessa järkeilyssä. Ruotsalaisluokkien suomalaisen oppilasryhmän psykologivistinen kehitysviivästymä oli kasvanut jo 3.5-4.5 vuoteen ja eniten jälkeenjääneisyyttä havaitaan Kieliopillisen täydentämisen osatesteissä. Karstulan kohderyhmä näyttää menestyneen oman elinikänsä mukaisesti muissa paitsi Puheilmaisun testissä, jossa kehitysikäviivästymä osoittautui kolmeksi vuodeksi.

Kaikki luokat huomioiden suomalaisluokkien oppilaat olivat jäljessä keskimäärin 1.5-2.5 kehitysvuotta eli kolmasluokkalaiset olivat suunnilleen Suomen ensimmäisten luokkien oppilaiden tasolla äidinkiessä. Ruotsalaisluokkien oppilaiden kehitysvuostymä oli niinkin suuri kuin 3-4.5 vuotta. Suomen vertailuryhmän koehenkilöt suorituivat äidinkielen psykolog-

vistisen kehitysvuostymän perusteella vähintään oman ikäluokkansa keskitasoa edellyttävällä tavalla Puheilmiasua lukuunottamatta, jossa kehitysvuostymä oli 1-3 vuotta. Karstulan koehenkilöt vaikuttivat hyvin hiljaisilta ja ujoilta, joten jännittäminen ja ujous selittänevät ainakin osan tästä jälkeenjääneisyydestä.

Koulusaavutuskokeiden tutkimustuloksista

Taulukosta 3 selviävät tutkimuksen kolmen pääryhmän koulusaavutuskokeiden keskiarvot.

TAULUKKO 3.

Ruotsin suomalais- ja ruotsalaisluokkien sekä D Suomen vertailuluokkien koulusaavutuskokeiden keskiarvot luokittain.

Luokkataso/ muuttuja	Karstula X	Suomalais- luokat X	Ruotsalais- luokat X
1. l u o k k a			
Sanavarastokoe	7.33	5.43	---
Sanelukoe	6.93	5.83	---
Mekaaninen laskukoe	6.26	5.85	---
Probleemalaskukoe	6.33	5.74	---
	N = 42	N = 101-120	
2. l u o k k a			
Sanavarastokoe	7.50	4.89	4.25
Lukukoe tulos	7.80	6.12	5.36
Lukukoe nopeus	7.77	6.19	6.36
Sanelukoe	7.27	5.86	4.14
Kirjoitusvirhekoe	7.52	6.35	5.67
Mekaaninen laskukoe	6.09	5.57	5.31
Probleemalaskukoe	6.39	5.88	5.25
	N = 44	N = 92-114	N = 12-32
3. l u o k k a			
Sanavarastokoe	6.75	5.01	4.00
Lukukoe tulos	7.84	6.51	5.80
Lukukoe nopeus	7.88	6.16	6.20
Sanelukoe	6.75	6.23	4.20
Kirjoitusvirhekoe	7.14	6.21	6.00
Mekaaninen laskukoe	6.06	5.72	5.74
Probleemalaskukoe	6.65	6.07	5.90
	N = 51	N = 76-92	N = 4-19

Suomalaisluokkien kohdalla koehenkilöiden lukumäärät eri testeissä ovat vaihdelleet. Toisella ja kolmannella luokkatasolla on käytetty samoja koulusaavutuskokeita (LUKILA II–III) ja ensimmäisellä luokkatasolla on omat koulusaavutuskokeensa (LUKILA I–II). Suomen vertailuryhmä on saavuttanut kaikilla luokka-asteilla jokaisessa kokeessa paremmat keskiarvotulokset. Muutamaa poikkeusta lukuunottamatta heikoimmin ovat menestyneet ruotsalaisluokilla olevat suomalaiset siirtolaisoppilaat.

Ruotsin suomalaisluokkien ja Suomen vertailuluokkien koehenkilöiden koulutusaavutuskokeiden keskiarvotulosten vertailu paljasti seuraavaa:

- Karstulan koehenkilöt ovat menestyneet selvästi paremmin kaikilla luokilla Sanavarstokokeessa, jossa ryhmien välinen ero on kaikkein suurin, Lukukokeissa sekä Kirjoitusvirhekokeessa. Myös Sanelukokeessa kahdella ensimmäisellä luokka-asteella vertailtavien ryhmien keskiarvot eroavat tilastollisesti erittäin merkittävästi.
- Vähäisimmäksi Suomalaisluokkien ja Karstulan oppilasryhmien keskiarvojen ero muodostui Laskukokeissa.
- Älykkyydellä näytti olevan jonkin verran vaikutusta ensimmäisen luokkatason koulusaavutuskokeiden tuloksiin. Älykyyden vakioiminen kavensi ryhmien välisiä eroja ja tilastolliset erot Sanelukokeessa ja Probleemalaskukokeessa pienenevät.
- Karstulan ylempien sosiaaliluokkien koehenkilöiden poisjättäminen koulusaavutuskokeiden vertailusta pienensi suomalaisluokkien ja Suomen vertailuryhmän eroja etenkin Sanavarstokokeessa. Tilastolliset erot laskukokeissa pienenevät. Siitä huolimatta erot jäivät suuriksi edelleen.
- Skövden suomalaisluokkien ja Karstulan vertailuluokkien LUKILA–kokeiden suoritusten erot ovat selvästi pienemmät kuin Eskilstunan ja Karstulan tutkimusryhmien vastaavat erot.

Ruotsalaisluokkien suomalaisten ja Karstulan oppilaiden koulusaavutustulosten välisessä tarkastelussa havaittiin:

- Suomen vertailuryhmän LUKILA–kokeiden 2. ja 3. luokan yhdistetyt keskiarvotulokset olivat kaikissa kokeissa paremmat.
- Suurimmat erot vertailtavien ryhmien välille muodostuivat Sanavarasto- ja Sanelukokeessa ja pienimmät Mekaanisessa laskukokeessa.
- Eri luokka-asteiden tarkastelussa toisella luokalla keskiarvojen erojen tilastolliset merkitsevyydet olivat samantyyppiset kuin luokka-asteiden yhteenlasketujen keskiarvojen vertailussa. Kolmannella luokalla ruotsalaisluokkien oppilaiden vähäinen LUKILA-kokeiden suorittaneiden lukumäärä vaikeuttaa johtopäätösten tekoa. Vain laskukokeissa oppilaita oli enemmän. Mekaanisessa laskukokeessa ryhmien välille ei muodostunut tilastollisesti merkitseviä eroja, Probleemakokeessa ero oli oireellinen.

Lukukokeen nopeutta lukuunottamatta suomalaisluokkien toisen ja kolmannen luokkatason keskiarvotulokset havaitaan paremmiksi kuin ruotsalaisia luokkia käyvien oppilaiden. Lukukokeesta on todettava, että ilmeisesti ruotsalaisluokkien koehenkilöt eivät ole ymmärtäneet lukemaansa, vaan vastaukset ovat suurimmaksi osaksi olleet arvailuja. Sanelukokeessa keskiarvojen eroksi muodostuu tilastollisesti erittäin merkittävä, Sanavarastokokeessa, Lukukokeen tuloksessa ja Probleemalaskukokeessa keskiarvot eroavat tilastollisesti melkein merkittävästi. Muiden kokeiden keskiarvojen välille ei synny tilastollisia merkitsevyyksiä. Suomalaisluokkien kokeiden hajonnat ovat kaikissa kokeissa korkeammat. Koulusaavutuskokeet ovat olleet liian vaikeita ruotsalaisluokkien oppilaille, joten hajonnatkin ovat jääneet pieniksi. Lisäksi ruotsalaisluokkien oppilaita oli vähän, mikä sekin selittää hajontojen vähäisyyttä.

Koulusaavutuskokeiden ohjeiden mukaan on suositeltavaa laskea viiden kokeen normiarvojen summa, jota voidaan käyttää oppilaan yleistason mittana. Mittaluku ilmoittaa melko hyvin oppilaan yleisen koulumenestyksen, joka useissa tapauksissa vastaa myös oppilaan lahjakkuustasoa. Suomessa tätä menettelyä on käytetty heikkotasoisien oppilaiden seulontaan. Heikkotasoisien ryhmään katsotaan oppilaat, joiden viiden

kokeen (Sanavarasto- ja Sanelukoe, laskekokeet sekä Lukukokeen tulos) summa on 20-25. Tämä merkitsee sitä, että oppilas on saanut kaikissa kokeissa normiarvon 4 tai 5. Suomessa tutkimusten mukaan 3,8 % oppilaista jää kyseiselle tasolle (Tasola 1967, 19-22; Tasola 1968, 19-20) Tällä menettelyllä tarkasteltiin myös tämän tutkimuksen pääkohderyhmiä. Tulokset näkyvät taulukossa 4.

TAULUKKO 4.

Tutkimuksen pääryhmien viiden koulusaavutuskokeen normiarvojen summat

Luokka-aste	Karstula	Suomalaisluokat	Ruotsalaisluokat
1. lk	34.23	30.02	---
2. lk	35.02	28.39	25.28
3. lk	34.09	29.19	26.04

Kuten taulukosta 4 havitaan ruotsalaisluokkien suomalaiset koehenkilöt ovat lähimpänä kriittistä rajaa 25 etenkin toisella luokalla. Tilanne ei olisi niin hälyttävä, jos ruotsalaisluokilla koulua käyvien oppilaiden ruotsin kieli olisi lähes normaalisti kehittynyt. Kuitenkin heidän ruotsin kielen tulokset osoittautuivat selvästi keskitasoa heikommiksi (Lasonen 1978 b)

Suomalaisluokkien oppilaiden koulumotiivaatio ja -sopeutuminen

Vanhempien vastausten perusteella Skövden ja Eskilstunan suomalaisluokkien oppilaiden koulunkäyntihalukkuus on hyvä. Suurin osa oppilaista lähtee mielellään aamuisin kouluun. Koulunkäyntihaluttomuutta esiintyy vain harvoin tai ei koskaan. Eri paikkakuntien välillä ei ole eroa koulunkäyntihalukkuudessa. Koulupelkojen esiintyminen on harvinaista kummallakin ryhmällä vanhempien mukaan. Vaikuttaa kuitenkin siltä, että oppilaiden vanhemmat ovat peitelleet lastensa koulupelkoja ja koulunkäyntihaluttomuutta, koska kysyttäessä pelkojen ja haluttomuuden syitä, 74 oppilaan kohdalla

ilmaistiin koulutovereihin, koulutehtäviin tai johonkin muuhun liittyviä syitä. Yleensä vanhemmat näyttävät antavan positiivisemmän kuvan sekä itsestään että lapsistaan (kysymyksessä saattaa olla jonkinlainen minän puolustusmekanismi). Koulukyyditysten aikana tapahtuu tyttöjen kiusaamista, ja suomalaisluokkien oppilailla on tavallista enemmän kyydityksiä, koska oppilaat on usein kerätty ympäri kaupunkia. Kyselystä ei selvinnyt, ketkä koulutovereista (suomalaiset, ruotsalaiset) ovat pääasiallisena syynä koulutovereihin liittyviin pelkoihin.

Eskilstunan oppilaat pitivät koulunkäyntiä helpompana kuin Skövden suomalaisluokkien oppilaat. Skövdessä suomalaisopettajien keskuudessa on aina painotettu kotitehtävien merkitystä ja kognitiivisia taitoja. Tämä saa kenties Skövden suomalaiset oppilaat pitämään koulunkäyntiä vaikeampana kuin Eskilstunan oppilaat, joiden keskuudessa kognitiivisuus ei ehkä korostu niin paljon. Tietenkään ei tulisi unohtaa tärkeitä affektiviivisia ja psykomotorista komponenttia. Kotonaan kouluasioista Es-

kilstunan oppilaat kertoilevat Skövden oppilaita useammin. Asia saattaa olla yhteydessä koulunkäynnin vaikeuteen. Yleensä opettaja ei moitita juuri lainkaan, mutta koulutovereita useammin, Koulutovereihin liittyvä koulupelokkuushan oli yleisin syyryhmä koulupelkojen aihetta kysyttäessä. Lähes puolet oppilaista suorittaa kotitehtävänsä mielellään. Ruotsissa vältetään kotitehtäviä etenkin ala-asteilla. Suomalaisluokkien oppilaiden kotitehtävät ovat siis Ruotsin peruskoulussa poikkeava muoto, joten se saattaa muodostua myös motivoituneiksi tekijäksi. Omakohtaisen kokemuksen perusteella havaitsin, etteivät oppilaat pitäneet niitä vastenmielisinä vaan pikemmin päinvastoin. Vanhemmat ilmoittivat valvovansa lastensa kotitehtävien suorittamista useita kertoja viikossa, mutta tässäkin vanhemmat ovat ehkä hieman liioitelleet. Suuri osa heistä käy vuorotyössä, joten aikaakaan ei aina jää lasten koulutehtävistä huolehtimiseen. Lisäksi lomakkeet palautettiin koulujen kautta, ja vanhemmat halusivat ehkä esittää positiivisemmin koulutehtävien suorittamisen valvomisen. Yleensä on sanottava, että ne vanhemmista, jotka asettavat lapsensa suomalaiselle luokalle, asennoituvat äidinkielen opetukseen erittäin myönteisesti ja ottavat innokkaasti osaa suomalaisluokkien opettajien järjestämiin koulunkäyntiä koskeviin tilaisuuksiin. Suuri huolenaihe vanhemmilla on ollut juuri siirtyminen ruotsalaisille luokille neljännen luokan alkaessa. Tätä siirtymävaihetta on yleensäkin pidetty kriittisenä. Suomalaisen luokkien oppilaat Skövdessä ja Eskilstunassa vaikuttavat hyvin motivoituneilta ja sopeutuneilta koulunkäynnissä suomalaisilla luokilla. Eroja eri paikkakuntien suomalaisluokkien oppilaiden välillä ei juuri ilmennyt. Ainakin tässä seikassa suomalaisluokkien toiminnalla on saavutettu myönteisiä tuloksia. Useissa vähemmistöryhmien keskuudessa suoritetuissa tutkimuksissa äidinkielisellä opetuksella on todettu olevan myönteisiä vaikutuksia itseluottamukseen ja minäkäsitykseen (esimerkiksi Chester 1976; Fisher 1974; John & Horner 1971; Modiano 1972).

Pohdintaa

Suomen vertailuryhmä menestyi äidinkielen testeissä huomattavasti paremmin kuin Ruotsista valitut ryhmät. Ruotsissa olevien koehenkilöiden äidinkielen kehitysviivästä oli suuri suomenkielisestä ala-asteen opetuksesta huolimatta. Kuitenkin voitiin todeta äidinkielen opetuksen vaikuttavan edullisesti. Selvästi heikommassa asemassa suomen kielen suhteen olivat ruotsalaisia luokkia käyvät suomalaiset lapset. Lisäksi heidän ruotsin kielen taitonsa jäi alle ruotsalaisten vastaavanikäisten keskitason. Äidinkielen taantumisen seurauksena ruotsin kielen taito ei ollut vastaavasti kasvanut. Samansuuntaisiin tuloksiin päätyi myös Toukomaan (1975) Olofströmin ja Göteborgin tutkimuksissa. Ruotsista valituista ryhmistä äidinkielen testeissä menestyivät parhaiten Skövden suomalaisluokkien koehenkilöt. Syynä tähän saattaa olla myös se, että useat Skövden suomalaisluokkien oppilaista olivat käyneet suomenkielisiä esikouluja. Muissakin tutkimustuloksissa suuntaus oli samanlainen: suomalaisluokilla parhaimmin suoriutuivat Skövden jälkimmäisellä kerralla testatut koehenkilöt ja heikommin Skövden kevään 1975 koehenkilöt. Eskilstunan koeryhmät saavuttivat lähes kaikissa testeissä matalammat pistemäärät kuin Skövden 1977 koehenkilöt. Ilmeisesti suuremmalla paikkakunnalla siirtolaiskoululaisten ongelmat ovat suuremmat. Suomalaisen peruskouluun tulevien oppilaiden äidinkielen psykologivastaisen jälkeenjääneisyyden on todettu olevan jo 1-2 kehitysvuotta (Toukomaan & Skutnabb-Kangas 1977). Nyt tutkittujen suomalaisluokkien oppilaiden psykologivastaiseksi jälkeenjääneisyydeksi osoittautui 1.5-2.5 kehitysvuotta. Tästä on pääteltävissä, että puhtaan äidinkielen opetuksen ansiosta äidinkielen jälkeenjääneisyys ei sanottavimmin kasva. Sen sijaan ruotsin kielellä opettujen lasten suomen kielen psykologivastaisen jälkeenjääneisyyden todettiin olevan jo 3-4.5 kehitysvuotta. Muuallakin on osoitettu äidinkiellellä annettavan opetuksen

vaikuttavan edullisemmin kuin vieraalla kielellä tapahtuvan kaksikielisessä ympäristössä asuvien lasten kielitaitoon ja muihin saavutuksiin (esimerkiksi Andersson 1975; Andersson & Boyer 1970; John & Horner 1971; Malherbe 1967).

Äidinkielen taidon kehittymistä haittaa koko ajan kilpailevan vieraan kielen vaikutus. Lähes koko ympäristö on ruotsinkielistä (osa leikkiverieita, radio, televisio ja lehdistö). Oppilaan on ehkä vaikea tottua puhtaaseen suomenkieliseen opetukseen. Voidaan ajatella, että osa ala-asteen opetusta kuluu totuttautumisessa suomenkieliseen opetukseen. Kun oppilaat ovat tottuneet ja sopeutuneet äidinkieliseen opetukseen, he joutuvat siirtymään keskiasteen alkaessa ruotsalaisille luokille. Ainakin kokeilumielessä suomenkielistä opetusta tulisi jatkaa keskiasteen loppuun saakka (6. luokan loppuun). Unesco (1972) on suositellut vähemmistöryhmien lapsille äidinkielistä kouluopetusta kuuden vuoden ajan ennen siirtymistä toisella kielellä tapahtuvaan opetukseen. Lisäksi äidinkielen opetuksen tulisi alkaa jo esikoulussa. Ruotsissa siirtolaisoppilaiden äidinkielistä opetusta ovat painottaneet muiden muassa Hansegård (1968) ja Malmberg (1971).

Ruotsissa asumisajan vakioiminen ei muuttanut Ruotsin tutkimusryhmien välisiä erojen tilastollisia merkitsevyyksiä. Ruotsissa asumisajalla ja äidinkielen testituloksilla oli sellainen riippuvuus, että mitä vähemmän aikaa koehenkilö oli asunut Ruotsissa, sen paremmin hän menestyi äidinkielen testeissä. Kriittinen raja näytti olevan kolme vuotta. Vähemmän kuin kolme vuotta Ruotsissa asuneet saavuttivat korkeimmat pistemäärät äidinkielen testeissä. Yli kolme vuotta asuneiden (3-6 v. ja yli 6 v.) ITPA:n testitulosten vertailu ei osoittanut erojen tilastollisia merkitsevyyksiä. Äidinkielen taito näyttää taantuvan siis suhteellisen nopeasti vieraskielisessä ympäristössä. Kuitenkaan Ruotsissa asumis-

ajan vakioiminen ei poistanut Ruotsin tutkimusryhmien välisiä eroja äidinkielen testeissä, vaikka se hieman kavensikin niitä. On huomattava, että vähemmän kuin kolme vuotta asuneita koehenkilöitä oli vain 32 ja yli kolme vuotta Ruotsissa asuneita 296. Toukomaan (1975) osoitti suomen kielen taidon taantuvan huomattavasti jo parin Ruotsissa asutun vuoden jälkeen. Karstulan ylempien sosiaaliluokkien lasten poisjättäminen kavensi hieman Ruotsissa olevien ja Suomen koehenkilöiden välisiä eroja, mutta ei muuttanut erojen tilastollisia merkitsevyytasoja. Tämä tukee Bernsteinin (1971) käsityksiä eri sosiaaliluokkien käyttämästä kielestä. Vaikka älykkyys (1. luokalla) ja vanhempien sosio-ekonominen status vakioitiin Ruotsin suomalaisluokkien ja Suomen vertailuryhmien väliset erot jäivät edelleen erittäin suuriksi. Tästä on pääteltävä, että Ruotsin suomalaisten koehenkilöiden heikot tulokset johtuvat Ruotsiin muuton mukanaan tuomista seurauksista.

Tutkimuksessa äidinkielen taitoja mitattiin ITPA-testistöllä, jota voidaan pitää luotettavana äidinkielen taitojen mittarina. Kuitenkin ITPA:n puutteena on kielen vastaanoton ja puheilmaisun automaattisten toimintojen mittaaminen. Lisäksi testi ei mittaa lukemisen ja kirjoittamisen taitoja. Siksi koehenkilöille esitettiin LUKILA-kokeet. Niiden suorittaminen katsottiin tarpeelliseksi koehenkilöiden äidinkielen lukemis- ja kirjoitustaitojen mittaamiseksi. LUKILA:n reliabiliteettiarvot ovat korkeita ryhmätasolla. Tässä tutkimuksessa käytettiin nimenomaan ryhmien keskiarvoja. Koulu-saavutustulokset osoittautuivat ITPA:n tulosten suuntaisiksi. Kokeissa, missä vaaditaan äidinkielen taitoja, Ruotsissa asuvat koehenkilöt menestyivät heikosti, mutta nonverbaalisessa laskukokeessa sen sijaan Suomen vertailuryhmien mukaisesti. Heikoimmat suoritukset havaittiin jälleen ruotsalaisluokkien suomalaisilla oppilailta.

Vähemmistöryhmien lasten on todettu suuntautuvan affektiivisesti opettajia kohtaan

(esimerkiksi Gallagher 1969; Yee 1968). Tässä tutkimuksessa tätä aluetta tarkasteltiin Ruotsin suomalaisluokkien koehenkilöiden koulumotivaatiolla ja -sopeutumisella. Vanhempien arviointien perusteella oppilaat olivat yleensä motivoituneita ja sopeutuivat hyvin koulunkäyntiin suomalaisilla luokilla. Myös suomalaisten luokkien opettajat vahvistivat saman.

Tutkimus osoitti Ruotsin suomalaisten siirtolaisoppilaiden koulutuksen ongelmallisuuden, suuren kehitysviivästymän äidinkielen hallinnassa ja heikot koulusaavutustulokset opetusmuodosta riippumatta. Ongelma koskettaa ennen kaikkea Ruotsin, mutta myös Suomen yhteiskuntaa. Tutkimustulokset tukevat ja kokoavat aikaisempia suomalaisiin siirtolaisoppilaisiin kohdistuneita tutkimuksia sekä tuovat esille myös uusia näkökohtia.

Andersson, T. (1975) A proposed investigation of preschool biliteracy. Austin, Texas: Author.

Andersson, T. & Böyer, M. (1970) Bilingual schooling in United States. Educational development laboratory, Austin, Texas.

Bernstein, B. (1971) Class, codes, and control (2 vols.) London: Routledge and Kegan Paul.

Blåfield, L. & Kuusinen, J. (1974) Suomalaisen ITPA:n psykometriset ominaisuudet. Kasvatustieteiden tutkimuslaitoksen julkaisuja no 241. Jyväskylä.

Chester, C. (1976) Social and psychological implications of bilingual literacy. Teoksessa Simoes, A., The bilingual child. New York: Academic Press.

Fisher, R. (1974) A study of non-intellectual attributes of children in first grade bilingual-bicultural program. The Journal of Educational Research, Vol. 67, Nr. 7, 323-328.

Gallagher, J.J. (1969) Teaching the gifted child. Boston: Allyn and Bacon.

Hansegård, N.E. (1968) Tvåspråkighet eller halv-språkighet. Stockholm: Aldus/Bonnier.

John, V.P. & Horner, V.M. (1971) Early childhood bilingual education. Wis. Menasha: Modern Language Association of America.

Kirk, S.A., McCarthy, J.J. & Kirk, W.D. (1968) Illinois Test of Psycholinguistic Abilities. Urbana: University of Illinois Press.

Kuusinen, J. & Bååfield, L. (1974 a) Suomalaisen ITPA:n faktorirakenne. Kasvatustieteiden tutkimuslaitoksen julkaisuja no. 225 Jyväskylä.

Kuusinen, J. & Blåfield, L. (1974 b) Psykolingvivististen kykyjen testi ITPA. Testaajan opas. Kasvatustieteiden tutkimuslaitoksen julkaisuja no. 234. Jyväskylä.

Lasonen, K. (1978 a) Ruotsin suomalaiset siirtolaisoppilaat. Osa I Teoreettinen viitekehys. Jyväskylän yliopiston Kasvatustieteen laitoksen julkaisuja. Raportti no. 65.

Lasonen, K. (1978 b) Ruotsin suomalaiset siirtolaisoppilaat. Osa II Empiirinen tutkimus. Jyväskylän yliopiston Kasvatustieteen laitoksen julkaisuja. Raportti no 66.

Malherbe, E.G. (1967) Commentaries. Teoksessa Kelly, L.G. (ed.), Description and measurement of bilingualism: An international seminar University of Moncton, June 6-14, 1964. Published in association with Canadian National commission for Unesco by University of Toronto Press.

Malmberg, B. (1971) Språkinläring. Stockholm: Aldus/Bonniers.

Modiano, N. (1972) Bilingual education for children of linguistic minorities. Teoksessa S.K. Ghosh (Ed.), Man, language, and society. The Hague: Mouton.

Osgood, C.E. (1957) Motivational dynamics of language behavior. Teoksessa Jones, M.R. (ed.), Nebraska symposium on motivation. Lincoln, Neb.: University of Nebraska Press.

Tasola, O. (1967) Koesarja LUKILA I-II ja LUKILA II-III. Lukemisen, kirjoituksen ja laskennon koulukokeita kansakoulun alasteelle. Opettajan ohjekirja. Kasvatustieteiden tutkimuslaitoksen julkaisuja no 30 A. Jyväskylä.

Tasola, O. (1968) Koesarja LUKILA I-II ja LUKILA II-III. Ohjeita kokeiden käytöstä. Opettajan ohjekirja, liite 1. Kasvatustieteiden tutkimuslaitoksen julkaisuja no 30 B. Jyväskylä.

Toukoma, P. (1975) Siirtolaisoppilaan kielitaito ja koulumenestys. Siirtolaistutkimuksia 10. Työvoimaministeriö. Suunnitteluosasto.

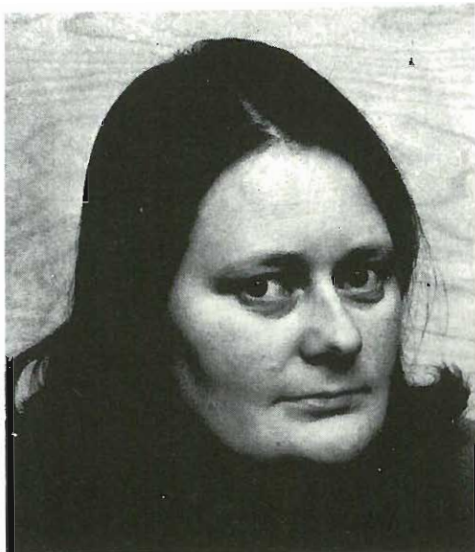
Toukoma, P. & Skutnabb-Kangas, T. (1977). The intensive teaching of the mother tongue to migrant children at pre-school age. Tampereen yliopiston sosiologian ja sosiaalipsykologian laitoksen tutkimuksia no 26.

Unesco (1972) The role of linguistics and sociolinguistics in language education and policy. Paris: Unesco.

Yee, A.H. (1968) Source and direction of causal influence in teacher-pupil relationships. Journal of Educational Psychology, 59, 275-282.

SPRÅKET OCH IDENTITETEN

Språket är ett socialt fenomen, som åter-
speglar den grupps eller det samhälles
livsyttringar som det är uttrycks- och kom-
munikationsmedel för. Språket möjliggör
inte enbart kontakt inom gruppen utan
främjar också självt grupptillhörigheten.
Det är ett av de viktigaste band, som håller
grupper samman.

Gruppen ger barnet den sociokulturella
miljö, som spelar en betydande roll i dess
utveckling. Barnet växer in i en språkgemens-
kap, som förser det med ett system av
språkliga beteendemönster. Genom språket
blir inte enbart vår regionala utan även
vår sociala tillhörighet markerad (Oksaar
1971, 165–166).

Den språkliga problematiken i Sverige är
ett mycket komplext fenomen som inte
kan isoleras å ena sidan från de gruppers
kulturella och sociala aktivitet som är
bärare av dess språk, å andra sidan från
hela samhällets struktur och dynamik.
Problematiken är i hög grad av tvärvetens-
kaplig natur och språkpolitiken borde rätta
sig där efter.

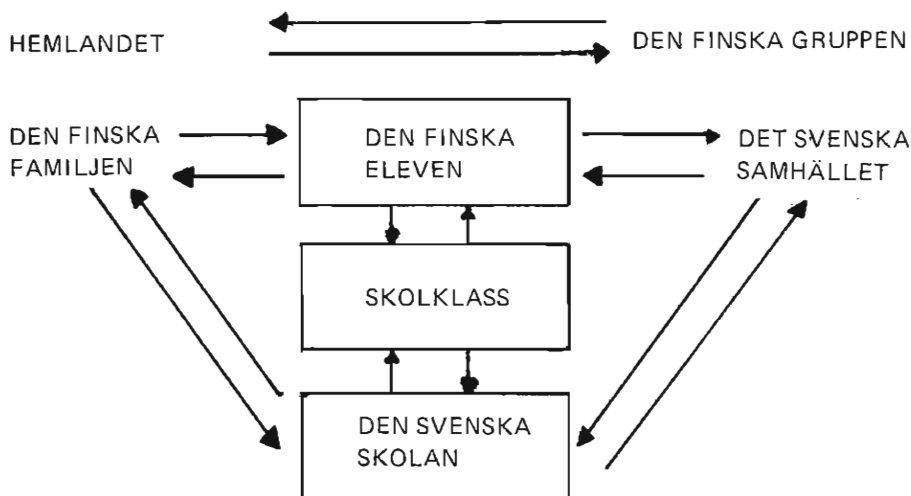
Sakkunniga har redan länge varit tämligen
överens om att det ur barnets synvinkel

är bäst om barnet får åtminstone sin ele-
mentärundervisning på modersmålet.

Pedagogiken är en maktfaktor

Det föreligger ett intimt samspel mellan
skola och samhälle. Samhället strävar till
att ge de uppväxande individerna den
uppfostran och utbildning, som samhällets
politiska organ anser vara önskvärda. Å
andra sidan sett blir det sätt på vilket skolan
fullgör sina uppgifter bestämmande för
hur samhället kommer att utveckla sig,
därför att pedagogiken är en maktfaktor
i samhället. Det oaktat kan skolan varken på
eget initiativ eller genom direktiv från de
politiska organen bli alltför olik det om-
givande samhället.

De flesta invandrare kommer från en miljö
med ett stabilt normsystem, där den ur-
sprungliga identiteten har varit ovanligt
välskyddad mot miljötryck med krav på
identitetsbyte. I det svenska samhället
utsätts däremot speciellt invandrarfamiljer-
nas ungdomar för ett korstryck av normer
och värderingar dels från den finska gruppen
genom familjen och dels från det svenska
samhället genom skolan.

Denna skiss säger något om det tryck de finska invandrabarnen är utsatta för i den svenska skolan. Den är samtidigt en modell av de bakgrundsvariabler som inverkar på de finska invandrarelevernas personlighetsutveckling och prestationer i skolan.

1. *den finska eleven – klassen.* Kamraterna i skolan utövar tryck mot likformighet.
2. *den finska eleven – skolan.* Den svenska skolan vill forma en svensk elev av ett invandrabarn, som senare förutsetts verka i det svenska samhället.
3. *den finska eleven – familjen.* Eleven upplever ett tryck från sin finska familj och från den finska gruppen i stort att införliva och föra den finska gruppens normer och levnadsmönster vidare.

Den svenska skolan vill likrikta invandrabarnen så att de uppfosträs till goda svenskar, som skall föra det svenska mönstret vidare till nästa generation. Oavsett sam-

hällets typ och politiska styrelseskick fungerar undervisningssystemet på alla nivåer som bevarare av samhällets kultur, som förs vidare genom undervisning och fostran. Att systemet fungerar såhär leder till att de finska barnen hamnar i en identitetskonflikt.

Språksvårigheter avspeglar sig överallt

Finska delegationen av finsk-svenska utbildningsrådet inlämnade till Nordiska rådets 20:de session i februari år 1972 en redogörelse, där de flesta hittills utförda undersökningarna om de finska invandrabarnen presenterades och refererades. Rapporterna visar att språksvårigheter visar sig överallt, de avspeglar sig på skolbetygen, i barnens anpassning, vid kontakt med kamraterna och i kontakt mellan hem och skola.

Trots omfattande stödåtgärder är tendensen i Sverige ohjälpligt densamma som i USA. Barnen blir efter i skolan och kommer om ingenting görs aldrig att få samma chanser som majoritetsbefolkningen dvs som svenskarna själva.

Klassperspektiv

Enligt finska delegationen av finsk-svenska utbildningsrådet har över 90 procent av den finska gruppen i Sverige sina rötter i arbetarklassen. Den fråga som osökt inställer sig är vilka förklaringar ett klassperspektiv kan ge till socialisation och skolframgång.

Sett ur ett klassperspektiv är det uppenbart att socialisationen av enskilda individer alltid är underordnad reproduktionen av samhällsklasser. Vi föds så att säga in i klasserna.

Det är inte fråga om något medvetet manipulerande från den härskande klassens sida utan om en icke-medveten ideologisk struktur som återspeglar ett visst produktionsätt. Det är inte heller fråga om någon medveten och systematisk indoktrinering under uppfostran och utbildning utan "inom det sociala systemet fungerar tydligen en inbyggd dynamik, som gör sig gällande tvärt emot de enskildas-medvetna intentioner" (Huch 1977, 148).

Det är denna inbyggda dynamik som gör att

"... arbetaren om och om igen fostrar sina barn med typiska egenskaper för arbetarskiktet och att tjänstemännen ständigt ger sina barn de typiska egenskaperna för mellanskiktet. På så sätt säkras självrekryteringen till de båda skikten och därmed klassomhålllets fortbestånd." (a.a. 150).

Man brukar tala om en primär respektive en sekundär socialisation. Den förra utgörs av den process varmed den uppväxande individen erhåller sin första prägning, dvs främst den uppfostran hon/han får under de första levnadsåren inom framförallt familjen. Det är inom familjen individens personlighet, identitet och medvetande i hög grad grundläggs. Den sekundära socialisationen omfattar sedan all den påverkan som sker senare i individens liv.

Huch beskriver tre faktorer i den primära socialisationsprocessen, vilka är ägnade att bibehålla den rådande sociala strukturen dvs uppfostringsmetoderna, värdeorienteringarna och språkstilarna (Huch 55 – 59).

Israel skriver om hur arbetsdelningen återspeglas i uppfostran genom att de erfarenheter individen gör i arbetslivet påverkar familjen och därmed också indirekt barnens uppfostran. De samhälleliga relationerna påverkar därför även de interpersonella relationerna. På detta sätt sker rekryteringen systematiskt från arbetarklass till manuella yrken och från medelklass till intellektuella yrken.

Huch och Israels synsätt att rekryteringen inom samhällsklasserna försiggår som ovan beskrivits gör det ofta befogat att tala om en självuppfyllande profetia. Inom den finska gruppen i Sverige kan man säga att denna självrekrytering försiggår och att den backas upp av det svenska samhället.

Den halvspråkighet, som det skrivits så mycket om, och som uppstår, då de finska invandrabarnen inte alltid ges möjlighet att lära sig finska ordentligt, innan man trugar på dem ett främmande språk svenska, främjar inte jämlikheten.

De finska invandrabarnens sociala och yrkesmässiga struktur reproduceras

De halvspråkiga barnen har sämre förutsättningar än andra att klara sig i utbildningssamhället. Då det svenska samhället fungerar på majoritetens villkor, och majoriteten även i framtiden kommer att behöva arbetare vid löpande bandet, reproducerar utbildningssystemet de finska invandrabarnens yrkesmässiga och sociala struktur, även om systemets officiella målsättning är att ge invandrabarnen samma möjligheter som barnen i värdlandet har. Ur denna synvinkel kan man förstå funktionen av invandrabarnens halvspråkighet som en faktor som överför och ökar ojämlikhet.

Eftersom svenskarna inte hittills varit benägna att själva i någon större utsträckning ta de smutsiga och dåligt betalda jobben föreligger risk för att dagens svenska system med en finsk, grekisk etc.. lågstatusgrupp, som utför dessa lågstatusjobb, kan komma att bli permanent med den andra och tredje generationens halvspråkiga invandrarättlingar, vilka därigenom predestineras för arbeten vid löpande bandet.

Man kan säga att Tove Skutnabb-Kangas har rätt när hon påstår att de flesta invandrarbarn inte får en så hög utbildning som de eventuellt skulle ha förutsättningar för. Kurt Huch är också lika övertygad om sanningshalten i sitt påstående, då han säger att vi föds så att säga in i klasserna. Inom familj och skola grundläggs det mönster och de normer vi senare kommer att handla efter. Den situation Sverige har idag är i mitt tycke en samverkan mellan dessa två åsiktsriktningar.

Jämlikhet, valfrihet och samverkan

Enligt invandrarutredningen vill Sverige nå jämlikhet, valfrihet och samverkan för alla medborgare. Då jag intervjuade minoritetsexperten David Schwarz, som själv är invandrare, sade han att invandrarna alltid måste börja från noll. De är inte jämlika med svenskarna.

Jämlikhet är en förutsättning för valfrihet. Medan jämlikheten är svår att realisera, är valfriheten ännu svårare att förverkliga, därför att den bygger på jämlikhet. Det tredje målet samverkan förblir en illusion, eftersom den kan ske endast mellan jämlikar.

Ny underklass

Det svenska samhället skapar en ny underklass, som består av invandrare. Svenska medborgare, födda i Sverige, har i stort sett uppnått jämlikhet, ett materiellt välstånd och en social trygghet som ännu inte har förverkligats i något annat land.

Man kan konstatera att det nya Sverige skapades genom att man mellan svenska infödda medborgare förverkligade de demokratiska principerna. Ett samhälle som inte har en över-, medel- och underklass är ett onormalt samhälle, där människorna inte har någon att se sig i relation till. Därför kan man se dagens situation så att Sverige har importerat en ny underklass nämligen invandrarna och de finska invandrarbarnen som en del av dem.

Finska språket har inte modersmålsstatus i Sverige

Det finska språket har lika litet som något annat minoritetsspråk modersmålsstatus i Sverige.

Karaktäristiskt är att professor Artturi Similä konsekvent använde termen modersmål, då han diskuterade finska språkets status i en intervju jag gjorde med honom den 29 november i fjol. Lika karaktäristiskt är hur alla svenska myndigheter börjande från skolöverstyrelsen i Stockholm diskuterar i termer av hemspråk, vilket klart uttryckt innebär att finskan inte är jämställd med svenskan.

Själva uttrycket hemspråk säger allt. Det är det språk man talar inom den allra närmaste kretsen. På offentliga platser i bussar, skolor, serviceinrättningar, på tunnelbanan och på gatan har hemspråket ingen plats.

Samtidigt med att de finska barnen tillägnar sig sitt första språk tillägnar de sig världen. Det är genom språket de finska barnen först upplever trygghet, då mor vyssjar dem till ro.

Det är genom språket vi växer in i en vidare krets i närsamhället, i regionen, i nationen. Språket tolkar verkligheten, det förmedlar våra känslor och våra förhoppningar. Stumma har sitt eget språk, men utan språkliga symboler eller tecken kan mänskligt samspel inte födas.

Den som inte behärskar vare sig finska eller svenska utan att själv vara skuld till detta, blir dock en andra klassens individ. Hur

skall de finska invandrabarnen under ovannämnda förhållanden lyckas behålla sin finska identitet?

KÄLLOR:

HUCH J. KURT:

Vägen in i klassamhället, Stockholm 1977

OKSAAR ELS:

Språkpolitiken och minoriteterna ingår i David Schwarz (red) *Identitet och minoritet* 1971.

Skutnabb-Kangas Tove:

Forskning, idéer och debatt om tvåspråkighet och barnens skolgång ingår i *Språk och sambälle* (red) Bengt Loman, Lund 1972

INTERVJUER:

David Schwarz och
Artturi Similä.

TUTKIMUS- YHTEYDET

Tutkimus viime sodan ajan lastensiirroista

Ruotsalaisten aloitteesta käynnistyi jo talvisodan aikana laajamittainen lasten ja odottavien äitien evakuointi Ruotsiin. Yhteensä siirrettiin talvisodan aikana n. 12.000 henkilöä, joista lapsia n. 8.000. Talvisodan päättymisen yhteydessä tämä evakuointi välittömästi keskeytettiin, ja suurin osa siirretyistä palasi takaisin kotimaahansa vuoden 1940 aikana.

Keväällä 1941 heräsi jälleen eräissä ruotsalaisissa piireissä ajatus kutsua Suomen lapsia lyhyehkölle virkistyslomalle Ruotsiin. Tämä alle 1000:n lapsen siirto organisoitiin Mannerheimin Lastensuojeluliiton kautta. Paluumatkalla olleita saattajia kohtasi tietoen uuden sodan syttymisestä, jolloin lasten oleskelusta Ruotsissa tuli oletettua pitkäaikaisempi.

Syksyllä 1941 tuli Ruotsista jälleen kutsu suomalaisten lasten lähettämiseksi Ruotsiin. Tämä kutsu koski aluksi vain muutamaa tuhatta lasta, mutta kutsuja lisättiin pitkin syksyä, niin että vuosina 1941-42 siirrettiin Ruotsiin kaikkiaan n. 21.000 lasta.

Toiminta oli nyt laajentunut niin suureksi, että sen hoitaminen vaati oman organisaationsa. Sosiaaliministeri K.—A. Fagerholm perustikin syksyllä Sosiaaliministeriön alaisuudessa toimineen lastensiirtokomitean, jonka johtajaksi nimitettiin maisteri Elsa Bruun. Tämä komitea toimi sitten

syksyyn 1948 saakka. Komitean työtä jatkamaan perustettiin Ruotsista palanneiden lasten jälkihuoltotoimikunta. Tämä toimikunta lopetti työnsä v. 1958.

Syiksi, joiden vuoksi lastensiirtoihin päätettiin jatkosodan aikana ryhtyä, mainitaan lastensiirtokomitean pöytäkirjassa lyhyesti

1. takaisinvallatun alueen jälleenrakentamiseen tarvittavat karjalaisemännät eivät voisi viedä mukanaan pieniä lapsia ja
  2. elintarvikepula.
- Tästä seurasi, että kysymykseen saattoivat tulla seuraavat lapsiryhmät:
1. karjalaislapset, joiden äidit palaavat kotiseudulle jälleenrakennustöihin
  2. invalidien lapset
  3. lapset, jotka pommituksissa ovat kadottaneet kotinsa
  4. v:n 1941 sotaorvot, jotka eivät ole saaneet kummiavustusta.

Sosiaaliministeri K.—A. Fagerholm laajensi maaliskuussa 1942 siirrettävien lasten piiriä siten, että kuljetuksiin hyväksyttiin myös lapset, joiden isät olivat asepalveluksessa äidin samalla ollessa ansiotyössä. Edelleen hyväksyttiin myös lapset, joiden äiti oli raskaana eikä sen takia, muun avun puutteessa, jaksanut riittävästi huolehtia taloudesta ja lastensa hoidosta. Tämä merkitsi sitä, että siirtokelpoisten lasten piiri laajeni

huomattavalla tavalla. Itse asiassa se käsitettiin suurimman osan maamme alle kouluikäisestä lapsiväestöstä.

Lastensiirroissa on erotettavissa kaksi selvää aaltoa. Ensimmäinen aalto oli v. 1941/42, toinen aalto v. 1944. Toisen aallon aikana lasten ikäraja nostettiin 10 vuoteen ja ns. kutsun saaneiden lasten osalta 13 vuoteen. Ikärajoituksia ei lastensiirtokomitea kuitenkaan kovin tiukasti noudattanut, sillä sekä v. 1942 ja 1944 nuorimmat siirretyt lapset olivat vielä alle 3 kk:n eli imeväisiässä. Toisen aallon aikana myös lastensiirron perusteet muuttuivat selvästi. Nyt katsottiin pommitusten ja evakuoitien edellyttävän lasten siirtoa Ruotsiin. Sosiaalisille seikoille ei tällöin annettu kovin suurta merkitystä. Periaatteessa kaikki, jotka tällöin ilmoittivat halukkuutensa lapsen lähettämiseen Ruotsiin, saivat myös lapsensa Ruotsiin lähettää.

Jatkosodan aikainen lastensiirtotoiminta käynnistyi varsin pitkälle silloisen sosiaaliministerin ruotsalaisille antaman suostumuksen ja tuen varassa. Varsinaista keskustelua näiden siirtojen valo- ja varjopuolista ei ennen sosiaaliministerin päätöstä käyty. Loppuvuodesta 1941 alkaa kuitenkin eräissä maamme lehdissä ilmestyä ihmetteleviä, jopa kriittisiä arvioita kyseisen operaation tarkoituksenmukaisuudesta. Esimerkiksi Vaasassa ilmestynyt Ilkka (Maalaisliitto) ei ymmärtänyt lainkaan koko asiaa. Ilkka oli huolissaan myös lasten pysyvistä menettämistä Ruotsille. Helsingin Sanomien yleisön osastossa oli myös avoin kysymys näiden siirtojen välttämättömyydestä. Kirjoittaja oli huolissaan siitä, miten pitkäaikainen ero vaikuttaisi perheen yhteishenkeen, ja arveli siirroilla säästettävän suhteellisen pienen elintarvikemäärän.

Eduskunnassa asia tuli esille IKL:n tekemänä kyselynä. Huolen aiheena oli suomalaisten lasten helppo adoptointi Ruotsiin ja pelättiin, että maamme entuudestaan harvalukuinen ja sotien edelleen harventama väestö menettäisi nämäkin jäsenensä. Pelko ei

aivan aiheeton ollutkaan, sillä Tukholmassa sijaitsevan Suomi-toimiston tekemän tutkimuksen mukaan Ruotsissa oli vielä niinkin myöhään kuin syyskuun 1. päivä 1949 15.174 lasta. Valtaosa näistä jäi todennäköisesti pysyvästi Ruotsiin.

Eduskunta yhtyi IKL:n tekemään kyselyyn ja esitti hallitukselle toivomuksen, että hallitus ryhtyisi toimiin Ruotsissa olevien suomalaislasten adoptoinnin estämiseksi muutoin kuin irtisanomalla v. 1931 solmittua yhteispohjoismaista, asiaa koskevaa sopimusta. Sopimusta ei uskallettu irtisanoa asian arkaluontoisuuden vuoksi.

Toisen kerran asia oli eduskunnassa laajamittaisen keskustelun kohteena v. 1950. Tällöin oli jo käynyt selväksi, että kaikkien lasten palauttaminen Ruotsista ei tulisi onnistumaan. Asian johdosta oli sosiaaliministeri Tyyne Leivo-Larsson asettanut prof. Alasen johdolla istuneen komiteankin, joka mietinnössään ehdotti määrärahan varaamista niiden vanhempien oikeudenkäyntikulujen kattamiseksi, jotka eivät muuta tietä voineet saada lapsiaan takaisin Ruotsista. Eräät eduskunnan jäsenet ehdottivat, että hallitukselle annettaisiin kehoitus voimakkaasti myötävaikuttaa Ruotsissa vielä olevien lasten palauttamiseksi kotimaahansa. Eduskunnan niukka enemmistö ei tähän kuitenkaan suostunut.

Suomen kansanpuolueen silloinen edustaja Juho Tenhiälä teki v. 1952 hallitukselle kyselyn siitä, mitä hallitus aikoo tehdä järkyttävien epäkohtien korjaamiseksi niiden vanhempien suhteen, jotka eivät pyynnöstään huolimatta saa lapsiaan Ruotsista takaisin. Tämä kysely ei johtanut hallituksen taholta käytännön toimiin.

Näistä lastensiirroista on nyttemmin herännyt jopa jonkun verran sensaationsävyistäkin keskustelua ja kirjoittelua. Varsinaisia tutkimuksia asiasta on vähän, vaikka kyseessä oli meidän oloissamme kohtalaisen iso operaatio. Lapsiahan siirrettiin lastensiirto-

komitean kautta kaikkiaan n. 50.000 lasta ja yksityistietä viranomisten ohi n. 25.000 lasta eli yhteensä n. 75.000 lasta. Voidaan jopa sanoa, että asian merkitykseen nähden sitä on tutkittu liian vähän. Päätöshän kohdistui sellaiseen ihmisryhmään, joka oli hyvin herkässä ja vaikutuksille alttiissa iässä.

Nyt suoritettavassa tutkimuksessa on tarkoitus selvittää lastensiirron päätöksentekoprosessi, toteutuksen eri vaiheet, lastensiirroille asetetut tavoitteet sekä analysoida näiden tavoitteiden toteutumista lyhyellä ja pitkällä tähtäimellä. Jälkimmäisten pitkäaikaisten seuraamusten suhteen tullaan selvittämään näiden nyt aikuisiässä olevien lasten koulutusrakenne, menestyminen avioliitoissa ja mahdollisuuksien mukaan myös työkyvyttömyyseläkkeelle joutumisen syyrakenne. Tarkoitus on myös selvittää, kuinka moni ns. sotalapsi on myöhemmin palannut ja jäänyt pysyvästi Ruotsiin. Tutkimus rajoittuu näiltä osin Helsingistä lähetet-

tyyn n. 9.200 lapseen. Aineiston pohjalta pyritään hakemaan vastausta kysymykseen, autettiinko lapsia viime kädessä onnistuneella tavalla.

Koska tutkimukseni sivuaa Ruotsiin myöhemmin palanneiden lasten osalta migraatiotutkimusta ja koska eri yhteyksissä on tuotu esille ajatus, että Ruotsiin myöhemmin muuttaneiden lukumäärä voi olla jopa suurempi kuin sinne adoption tai kasvattilapsisopimuksen perusteella jääneiden lukumäärä, haenkin yhteyttä sellaisiin migraation tutkijoihin, jotka tutkimuksissaan ovat tavalla tai toisella käsitelleet Ruotsissa vielä olevien suomalaisten sotilasten määrää. Oma tutkimukseni antaa vastauksen vain Helsingin osalta. Pyytäisinkin näitä tutkijoita ottamaan yhteyttä osoitteella:

Pertti O.Kaven. Kaartotie 27. 04400 Järvenpää. Puhelinnumeroni on 90 – 1643499 tai 90 – 288287.

KESKUSTELUA

Perti Toukoma

VASTINETTA BENGT LOMANILLE

Åbo Akademin ruotsinkielien professori Bengt Loman on Siirtolaisuus lehdessä numerossa 1/1978 arvostellut ankarasti Olofströmissä vuosina 1971-72 tekemäni suomalaisia siirtolaisoppilaita kassittelevää tutkimustani.¹ Koska tutkimus on lähinnä kehitys- ja sosiaalipsykologinen eikä kielitieteellinen, jollaisena Loman sitä tarkastelee, ja koska Lomanin väitteet antavat virheellisen kuvan koko tutkimuksesta, haluan esittää asiasta muutaman kommentin.

Arvostelemalla yhtä ainoaa tutkimuksessani käyttämääni testiä, joka Lomanin mukaan on "näytelty hyvin tärkeää osaa Toukomaan johtopäätöksissä ja erityisesti hänen arvostelussaan siirtolaislasten kielitilanteesta" Loman pyrkii selittämään koko tutkimukseni "riittämättömästi perustelluksi". Tämä testi, ruotsinkielinen kielellistä lahjakkuustekijää mittaava testi, ei tutkimukseni kannalta suinkaan ollut keskeinen, koska päätarkoituksena oli selvittää äidinkielen taidon ja koulumenestyksen välistä yhteyttä. Ruotsinkielien taidon arviointi oli otettu vain kontrollin ja vertailun vuoksi mukaan. Ja sellaiseen katsottiin yhden verbaalista lahjakkuustekijää mittaavan testin riittävän.

Valittu testityyppi, lauseentäydennystesti, kuuluu faktorianalyyysien perusteella "puhtaimmin" verbaalista kykytekijää mittaaviin testeihin. Sen on myös todettu olevan varsin selvästi yhteydessä koulumenestykseen, niin että testitulosten perusteella voidaan tehdä päätelmiä edellytyksistä selviytyä lukuaineissa. Testin empiirinen validiteetti on parempi kuin useimpien muiden kielellisten testityyppien. Tämän vuoksi on testin käytön kannalta toisarvoista, mitä lingvistisiä ominaisuuksia testin osatehtäviin sisältyy. Kyseisessä ei ole varsinainen kielitesti.

Raportissa ei esitetä tietoja muilla ruotsalaisilla testeillä saaduista tuloksista. Sellaisia on kyllä saatavissa Olofströmin koulukansliasta kaikista 1., 2. ja 4. luokkien siirtolaisoppilaita lukuvuonna 1971-72.² Näitä tuloksia en ottanut raporttiin mukaan ensinnäkään siitä syystä, että muiden ruotsinkielisten kielellisten testien tulokset eivät

olennaisesti poikenneet lauseentäydennystestin tuloksista eivätkä siten antaneet varsinaisesti mitään uutta tietoa siirtolaisoppilaiden ruotsinkielien tasosta. Toiseksi asiaan vaikutti se, ettei kaikilta luokkatasoilta ollut saatavissa muun kuin lauseentäydennystestin tulokset.

Kaikki testaukset ruotsinkielisillä testeillä, samoin kuin myös testitulosten arvostelun suoritti ruotsalainen koulupsykologi. Lomanin kaipaamia yksityiskohtaisia tietoja arvosteluohjeista, oikeista vastauksista jne. saa testikäsi kirjoista, joten niitä ei tarvitse itse tutkimusraportissa esitellä. Ei ole mitään syytä epäillä, etteikö psykologikoulutuksen saanut henkilö tietäisi useiden erilaisten vastausten olevan mahdollisia lauseentäydennysteesteissä. Itsestään selvää myös on, ettei arvostelussa saa käyttää erilaista arvostelumallia siirtolaisille kuin ruotsalaisoppilaille – vaikka Loman tällaista suosittelee.

Loman kaipaa myös tietoa siitä, kuinka paljon heikompia siirtolaisoppilaita ruotsalaisiin ikätovereihinsa verrattuina ovat. Tämä asia kuitenkin käy ilmi raportissa esitetyistä normaalijakautumaan pohjautuvista tunnusluvuista, kuten keskihajonnoista ja persenttiililuvuista. Lomanin tulkinta persenttiililuvuista osoittaa, ettei hänellä ole psykologisten kykytestien arvosteluun riittävää psykometriikan asiantuntemusta.

Kaiken lisäksi Loman väittää, etten olisi tehnyt Olofströmin tutkimuksen jälkeen mitään uusia tutkimuksia ja että muka toistaisin jatkuvasti Olofströmissä tekemiäni tutkimusten tuloksia. Kuitenkaan en enää vuosien ole esim. esitelmäsäni käsitellyt Olofströmissä saatuja tutkimustuloksia, vaan olen aina tukeutunut uudempien tutkimusteni antamiin empiirisiin tietoihin. Tosi asia kuitenkin on, että uudemmissa tutkimuksissa, enempää omissani kuin vastaavanlaisissa muidenkaan suorittamissa, ei ole tullut mitään sellaisia tutkimustuloksia, jotka saattaisivat Olofströmissä saattujen tutkimustulosten perusteella tehdyt johtopäätökset kyseenalaisiksi. Ne koulutukselliset parannukset joita ruotsalaista luokkaa käyviin siirtolaisoppilaiden kohdalla on tehty, eivät näytä sanottavastakaan tasoittaneen heidän kielellistä kehitysviivästymäänsä.³

Olen aina tutkimuksissani yrittänyt korostaa siirtilloin kun tutkitaan yhteiskunnallisia kysymyksiä! kitystä myös heidän lastensa kielenoppimisen kannalta. On pyrittävä vaikuttamaan tuohon kokonaistilanteeseen eikä tyydyttävä pelkkiin kielipedagogisiin toimenpiteisiin. Olen Lomanin kanssa täysin samaa mieltä siitä, että "tutkijan täytyy tehdä työtä vastuullisesti eikä vähiten

silloin kun tutkitaan yhteiskunnallisia kysymyksiä! Vastuun pakenemiseksi käsitän kuitenkin sen jos tutkija sulkeutuu tutkijankammioonsa testien ja muiden mittainstrumenttien pariin silloin kun tutkimuskenttä odottaa häneltä aktiivista kannanottoa vallitsevan epäkohdan, kuten kielellisen ja koulutuksellisen eriarvoisuuden korjaamiseksi.

- 1 Siirtolaisoppilaan kielitaito ja koulumenestys. Työvoimaministeriö, Siirtolaisuustutkimuksia 10. Helsinki 1975.
Om finska invandrarelevers språkutveckling och skolframgång i den svenska grundskolan. Expertgruppen för invandringsforskning, Rapport Nr. 2. Stockholm 1977.
- 2 Hjelm, Robert, Genomgång av utförda grupprov i årskurserna 1, 2 och 4 under läsåret 1971/72. Olofströms skolkansli 1972.

- 3 Ks. esim. Kuusinen, J. & Lasonen, K. & Särkelä, T., Invandrarbarn i Sverige – samband mellan undervisningsspråk och finska invandrarelevers språkfärdigheter och skolprestationer. Department of Education, University of Jyväskylä, Research Reports N:o 53, 1977;
Lasonen, K. & Toukomaa, P. Linguistic development and school achievement among Finnish Immigrant children in mother-tongue medium classes in Sweden. Department of Education, University of Jyväskylä, Research Reports N:o 70, 1978.

TIEDOTUKSIA

Kylätutkimusseminaari Kempeleellä 26.—27.10. 1978

Pohjois-Pohjanmaan Kesäyliopisto järjesti yhteistyössä Suomen Kunnallisliiton, Siirtolaisuusinstituutin, Rajaseutuliiton, Pohjois-Suomen tutkimuslaitoksen, Maaseudun Sivistysliiton, Pohjois-Suomen maantieteellisen seuran ja Pohjois-pohjanmaan maakuntaliiton kanssa järjestyksessä toisen kylätutkimusseminaarin, jossa tarkasteltiin valtakunnallisen "kylätutkimus 1976" tuloksia. Projekteissa ovat mukana useampien korkeakoulujen maantieteen laitokset ja Suomen Kunnallisliitto.

Tutkimuksen taustana on maaseudun ongelmien kärjistyminen. Seminaarin avannut maaherra Erkki Haukipuro totesi maaseudun ongelmien lähtökohtana olevan väestön poismuuton tuoma maaseudun autoituminen, joka johtaa mm. monien palvelujen lakkaamiseen. Pohjois-Pohjanmaalla on tällä vuosikymmenellä suljettu 145 myymälää ja lopetettu 1960- ja 1970-luvuilla 160 koulua. Kylätutkimuksen tavoitteena on kehittää haja-asutusalueita lähtien asukkaiden omiata ehdoista. Lähtökohtana on nykytilanteen analyysi haastattelujen, tilastojen ym. materiaalin avulla. Ensin pyritään selvittämään asukkaiden elinolosuhteet, ongelmat ja maaseudun kehittymisen tiellä olevat lainsäädännölliset ja hallinnolliset esteet. Tutkimuksella pyritään myös etsimään keinoja näiden esteiden voittamiseksi sekä pyritään myös etsimään uusia kehittämiskeinoja ja edistämään niiden omaksumista maaseudulla.

Tutkimuksia on voitu suorittaa vain esimerkinomaisesti muutamissa kylissä eri puolilla Suomea. Ensin on kutsuttu kokoon kyläkokous, jossa on tarkasteltu kyliin ongelmia ja lopuksi valittu kylätoimikunta asioita valmistelevalle elimeksi. Tutkimuksen seuraava vaihe on kylittäisten kehittämissuunnitelmien laadinta.

Kiinnostus kylien kehittämiseen on herännyt muuallakin. Elinvoimaiset kylät ovat maaseudun kehityksen avain. Tutkituissa kylissä on saatu aikaan käytännön parannuksia; lakkauttamisuhan alainen koulu on pelastettu, kauppaliiike perustettu, rakennettu vesijohto, kunnostettu uimaranta

ja yhteiset kokoontumistilat, jne.. Keskeinen tavoite on vanhan kylä- ja talkoohengen elvyttäminen. Jatko pyritään varmistamaan tutkimuskylien kehitystä seuraamalla ja kehittämällä kyläsuunnitelmien osuutta kuntasuunnittelussa. Kylän kehittäminen on pitkäjänteistä toimintaa, eivätkä tulokset ole heti näkyvissä. Tavoitteena on, että kyläläiset itse jatkaisivat kylänsä kehittämistä. Tätä varten on tarkoitus laatia kyläsuunnittelun opas sekä kyläläisille että kunnille.

Kylätutkimusprojektin keskeisinä vetäjinä toimivat prof. Lauri Hautamäki Tampereen yliopistosta ja prof. Uno Varjo Oulun yliopistosta. Pisimmällä lienevät juuri Keminmaan ja Kuhmon kylä koskevat tutkimukset.

Kylätutkimusprojekti liittyy läheisesti myös Siirtolaisuusinstituutin valtakunnan sisäistä muuttoliikettä koskevaan tutkimuskenttään. Allekirjoitaneelle oli varattu puheenvuoro maassamuuton uusista piirteistä keskeisenä ilmiönä muuttoliikkeen hidastuminen ja kaupungistumisen pysähtyminen. Toivomme yhteistyön jatkuvan kylätutkijoiden kanssa.

Olavi Koivukangas

Maassamuutto ja mielenterveys -seminaari.

Suomen Mielenterveysseura oli kutsunut eri alojen asiantuntijoita Kaupunkiopistolle Espooseen 21.11. 1978 neuvottelemaan maassamuuton ja mielenterveyden välisistä yhteyksistä. Päiville osallistui yli 50 eri alojen asiantuntijaa.

Ohjelma jakaantui kahteen selvästi toisistaan poikkeavaan teemaan. Aamupäivällä tarkasteltiin maassamuuton psykososiaalisia vaikutuksia ja niiden ilmenemistapoja erilaisissa oloissa ja eri ikäillä. Sen lisäksi tässä yhteydessä tarkasteltiin maassamuuton riskiryhmiä ja riskioaloja.

Psykologi Sirkka Mikkola tarkasteli maassamuuton ja mielenterveyden välisiä yhteyksiä Uudenkaupungin terveyskeskuksen asiakasaineiston perusteella. Tutkija totesi, että muuttaneet (viiden vuoden sisällä kuntaan muuttaneet) käyttivät selvästi enemmän kuin vertailuryhmänä ollut kantaväestö psykologin, terveydenhoitajan ja lääkärin palveluksia. Sen sijaan puheterapeutin luona asioivista ei voitu vetää vastaavia johtopäätöksiä, ts. muuton ei todettu aiheuttaneen muuttaneiden perheiden lapsille kielellisiä haittatekijöitä. Tutkimusselostuksessa ei käynyt selvästi ilmi, missä määrin muuttaneiden selvästi suurempaan psykologilla ja lääkärillä käyntiin vaikutti se, että Uudessakaupungissa nimenomaan muuttaneet sijoittuvat etupäässä Saab-Valmetin autotehtaalle yksitoikkoiseen ja raskaaseen vaihteyöhön.

Muutosta todettujen haittojen vähentämiseksi Mikkola esitti erilaisten kontaktihenkilöiden virkojen ja toisaalta vastaanottoasemien perustamista muuttotapahtumaa seuranneiden sopeutumisvaikeuksien vähentämiseksi. Tämän toiminnan tutkija katsoi olevan myös kunnalle kuuluvan velvollisuuden.

Iltapäivällä tarkasteltiin varsinaisesti muutosta aiheutuvien haittojen vähentämistä tukitoimenpitein muuttokysymyksissä. Tällöin voitiin keskustelun perusteella todeta, että erityistä painoa

on asetettava aluesuunnittelulle; on luotava ihmisille elinkelpoiset ja virikerikkaat asuinyhteisöt. Keskustelussa alleviivattiin erityisesti sitä, että myös itse muuttajan on saatava olla mukana suunnittelussa. Tällöin pystyttäisiin karsimaan niitä haittatekijöitä, joita muuttajat kohtaavat asuessaan lähiöissä.

Sopeuttamista suuresti helpottavina tekijöinä hähtiin koulu ja muuttajan ensimmäinen työpaikka. Tällöin koulun merkitys korostuisi ensisijaisesti lasten sopeuttajana, toisaalta korostuneet yhteydenotot koulusta kotiin katsottiin myös koko perhettä sopeuttaviksi tekijöiksi.

Kokous ei pyrkinyt minkäänlaiseen ohjelmaluonnokseen, vaan toi uusia näkökulmia esille maassamuuton ja mielenterveyden parissa työskenteleville. Varsinkin kokouksessa mukana olleiden terveysviranomaisten mielestä maassamuuttajien ongelmia on turha ryhtyä vähentämään uusien palveluorganisaatioiden avulla. Sen sijaan jo olemassa olevien järjestelmien tehtäviä laajentamalla katsottiin ongelmaan löytyvän suurta helpotusta. Tällöin esitettiin nimenomaan neuvolatoiminnan, koulujen palvelujen ja kunnan sosiaalitoimen laajentamista myös tälle sektorille. Esitys sai laajaa kannatusta.

Ismo Söderling

KIRJALLISUUS

Auvo Kostiainen: The Forging of Finnish-American Communism, 1917-1924. A Study in Ethnic Radicalism. Migration Studies C 4. Turku 1978. s. 225.

Incredibly, Finnish immigrants made up nearly one-half the membership of the Workers Party of the United States – or the legal American communist party, as opposed to the underground movement – during its early, formative years, shortly after the world-shaking Bolshevik Revolution in Russia. The top leader of the Communist Party of the United States today and the party's most recent presidential candidate, Gus Hall, is the son of Finnish immigrants. A number of other second-generation Finnish-Americans have been prominent leaders of the American communist movement.

Yet, although communism has been the subject of much scholarly research as well as voluminous journalistic literature in America, as Kostiainen points out, the "research on Finnish-American communism amounts largely to a void." The research done before his own work formed merely "a kind of shell, inside which practically nothing" had been studied. This is nothing short of an astounding state of affairs. Kostiainen's doctoral thesis therefore fills a bizarre gap in the literature on communism.

The thesis sprang from a research project dealing with Finnish overseas emigration undertaken by the Department of General History of the University of Turku in the early 1960s under the direction of the dean of the department, Professor Vilho Niitemaa. Kostiainen's present contribution to the project, 225 closely printed pages long, involved years of patient delving into formidable quantities of source material in both the U.S. and Finland.

The result commands respect: it is an achievement of more than routine scholarship. The material is organized intelligently, there is a sure grasp of the problems, and the pages of the book are replete with penetrating insights.

Kostiainen puts his finger on the reason for the odd dearth of literature on the part played by Finns in the American communist movement: "The language federations, as their name indicates, were made up of persons of foreign birth; and the

documents produced by these language federations were mainly in their own language, whether Italian, Polish, South-Slavic, Russian, or Finnish. It is unreasonable, surely, to expect that an American student would be able to understand all these languages." He might have emphasized that the language of the overwhelmingly largest federation, Finnish, was also the farthest removed from English and the least likely to be understood, even on the most rudimentary level, by a student with a different mother tongue.

It is pointed out that the question of why other immigrant groups did not become involved in radical activities so strenuously and in such large numbers as the Finns "remains largely unsolved." However, Kostiainen ventures to offer an intriguing explanation – the high literacy of the Finns. "For example, the illiteracy rate among the Finns was less than 2%, while 54% of the Italian immigrants were illiterate. Thus it appears that the Finnish immigrants were on a different level of social consciousness, which generated radical views. They did not want to stand by in silence when they saw the abuses of the American system and when they perceived that the 'land of the free' they had dreamed about also had its dark side."

The end of World War I "unleashed a wave of hatreds and hysteria unmatched in the modern history of the United States..." The hostility of Americans toward recent immigrants "culminated in anti-alienism and anti-radicalism..." A popular image of the Finn as a dangerous radical was created. The Finnish immigrants learned a lot about the capitalist system from the blacklisting of strikers, which compelled many Finns to switch occupations from mining and factory jobs to farming.

At the height of the anti-radical campaign in the United States, in spite of the disproportionately large number of Finns on the membership lists of radical organizations, few of them were arrested for police interrogations. This was because the great majority of the Finnish workers shunned illegal activities. The founding of the aboveboard Workers Party was accepted by most American communists only reluctantly – and only because the Comintern forced their hand. The far-left Finns, on the other hand, "greeted the birth of the Workers Party most enthusiastically."

The Finnish communists had strong reasons for keeping their noses clean in the eyes of the law — they had too much to lose otherwise, valuable property, their many meeting halls and printing plants.

Dear to the hearts of Finnish immigrants belonging to all factions were their halls and social activities. The language barrier had much to do with this. The American communist leaders in the early years, who were mostly non-Finns, showed a glaring lack of psychological insight in their thumbs-down stand toward the social activities in the Finnish-American community. The Finns vigorously resisted the move in the mid-20s to dissolve the foreign-language federations and form international workers' cells or nuclei. Only about a quarter of the Finnish communists joined the new organization. The American communist movement soon saw that it could not afford to lose its Finnish support, and as a result the Finnish Workers' Federation was set up in 1927 to coordinate the activities of the Finnish radical workers' clubs in close affiliation with the American communist movement. It is interesting to note in this connection that the Finns "won the most admiration by their ability to collect money for the party. It can even be stated that the Finns were downright indispensable to the Workers Party in this sense. Because they were the largest foreign-language section, they had to carry the heaviest financial burden." In a fund drive in 1923 for the *Daily Worker*, for example, the target sum was \$ 100,000, for which the South-Slavs were supposed to collect \$ 6,000, the Jews \$ 5,000 and the Finns no less than \$ 25,000.

The early leaders of the communist movement in the U.S. were, as noted, non-Finns, whereas more recently second-generation Finnish-American hold key posts in the party. Although Kostiainen does not indicate the connection, one can be detected by the careful reader in the striking fact that "in later years, the part played by Finns in the ... (Young Communist League)... became increasingly prominent. For example, in 1929 the Finns and the Jews dominated the YCL; almost 30% of the members... were Finnish-Americans. The language used in these branches was English, and the young communists also had English-language columns in Finnish-American radical newspapers."

Auvo Kostiainen does not confine himself narrowly to the period, 1917-1924, on which he concentrates his main attention. He puts the period into good perspective by outlining earlier and later developments in the annals of Finnish-American radicalism.

He says he wrote his study himself in English. The MS was checked by a couple of colleagues in the U.S., but it required further checking in Finland before its acceptance for publication. The undersigned was involved in the latter stage. I received several jolts in reading the printed volume for this review. Here and there articles had mysteriously dropped out of sentences, giving the language a kind of "foreign accent." And disturbing misspellings had crept in, like, for example, "effect" instead of "affect" and "identification" instead of "identificatio:n." These mistakes had obviously crept into the text when the corrected MS was retyped for the printer. They could have been spotted if somebody whose mother tongue was English had read proof.

Taking the study as a whole, however, these flaws in the text are trifling and can be easily excused. The language flows remarkably smoothly. Indeed, *The Forging of Finnish-American Communism* is an absorbing and readable work.

Paul Sjöblom

Häggström, Nils, Migrationen mellan Finland och Sverige åren 1968-74. Några flyttningsmodeller. Varifrån i Finland kommer flyttarna och var i Sverige hamnar man? Umeå universitet, Geogr. instiit. Migrationsforskningsrap. Nr 10. Umeå 1978. 76 s. (dupl.)

Tekijän tarkoituksena on ollut tutkia lähinnä kulttuurimaantieteellisestä aspektista lähtien suomalaisten asuinpaikan valintaan liittyvää käyttäytymistä sekä tähän vaikuttavia tekijöitä. Sen vuoksi esitys keskittyy Suomen ja Ruotsin välisten muuttoliikkeiden paikallisten ja alueellisten vaihtelujen sekä näiden syiden selvittämiseen. Arvioidessaan tämätapaisten aiheiden analysoinneissa aikaisemmin esitettyjä hypoteeseja kirjoittaja toteaa ns. "push and pull" teorian eri variaatioiden käytön yleisyyden mutta samalla myös tämän sovellutuksissa esiintyneen yksipuolisuuden. Muuttokohteissa vaikuttavat vetoimatekijät on useimmiten tarkasti tutkittu, mutta lähtöpaikkakunnilla vaikuttavia työntötekijöitä ei yleensä ole osattu tai haluttu löytää, eritellä eikä mitata. Alueellisten väestöliikkeiden hidastumisteesiin perustuvat tasapainoteoriat samoin kuin hyödyn maksimointipyrkimykset tekijä toteaa riittämättömiksi selittämään muuttoliikkeitä.

Tutkija katsoo päätöksen siirtolaiseksi lähdöstä tapahtuvan viime kädessä yksilötasolla. Metodista johtuen tutkimusyksiköksi on otettu väestömäärät kunnittain sekä siirtolaisten osuus näissä. Valikoimansa teoreettisen ja metodologisen viitekehikon nojalla kirjoittaja päätelee Suomen ja Ruotsin välisten muuttoliikkeiden aiheutuvan yhteiskunnallisista, taloudellisista, ympäristöllisistä, työmarkkinallisista ja työllisyystekijöistä johtuvista eroista maiden välillä. Näistä syistä hän johtaa ilmiötä selittämään muuttomallit, joiden variaabelien hän katsoo olevan riippuvaisia lähinnä kahdesta tärkeästä asiaryhmästä;

- a) Väestön elinehtoihin vaikuttavien infrastruktuurirakenteiden taso lähtö- ja tulopaikkakunnilla esiintyy joko työntö- tai vetotekijän ominaisuudessa muuttopäätöksen aiheuttajana.
- b) Näiden paikkakuntien välisen informaation kulun on oltava riittävää väestönsiirtymien syntymiseksi niiden kesken.

Maastamuuton määrän vv. 1968-1974 ja suomalaisten sijoittumista Ruotsin eri kuntiin riippuvuutta tutkijan valitsemista hypoteettisista tekijöistä on testattu saadusta tilastoaineistosta korrelaatio- ja regressiokerronanalyysejä käyttäen. Lisäksi on testattu mallia, missä lähtö- ja tulo-muuttokunnat on kytketty yhteen. Näiden kokonaismallien ohella on testattu ajanjakson eri vuosille muodostettuja osamalleja samoin kuin variaabelien keskinäisten korrelointiriippuvuuksien eliminoimiseksi myös sellaisia yhdistelmiä, joista joku muuttuja kerrallaan on jätetty pois. Myös tilastollisten standarditekijäin vaikutuksia on tutkittu erikseen.

Pyrkimyksestään huolimatta tutkija ei ole kyennyt pitämään erillään muuttajien keskinäisten riippuvuuksien vaikutuksia. Niinkuin useimmat tilastollisten ja matemaattisten analyysien käyttäjät hän soveltaa tarkkuusasteeltaan erinomaisia välineitä aineistoon, josta olisi ollut aiheetta sekä ilmeisen mahdollista valita käytännössä vaikuttavat muuttajat toisin. Myös eriteltyjen tekijöiden rajauksen olisi pitänyt olla kyllin jyrkkä kunkin vaikutuksen erittelemiseksi selväpiirteisemmin kuin tässä esityksessä. Siinä tutkitaan maastamme kunnittain esiintyneen Ruotsiin muuton määrän riippuvuutta sen väkiluvusta, sijainnista eri kehitysalueilla ja etäisyydestä aluekeskuksiin sekä ns. paikallisesta muuttoperinteestä.

Esityksen alussa kirjoittaja mainitsee R. C. Tayloria lainaten sosiaalisten siteiden verkon muodostuvan monille muuttoa suunnitelleille paikkakunnalta lähdön esteiksi. Koska seudulla asumisaika vaikuttaa tähän merkittävästi, olisi odotettanut testattavan siirtolaisiksi lähteneiden määrän riippuvuutta kuntaan tutkimuskautta edel-

tävänä tiettyinä ajanjaksona tulleeeseen uuteen väestöön tai väkilukutilastolliseen muuttovoittoosuuteen nähden. Tutkija on puhdasta siirtolaisuusperinteeseen yhdistämäänsä hypoteesia testatessaan sivuuttanut tämän tekijän, jonka vaikutus ilmeisesti on yhdensuuntainen kunnan väestömäärän kanssa.

Ruotsiin muuttaneiden väestömäärien suhteellisten osuuksien kunnan koko väestöön verrattuna antama jakaantuma eri kehitysalueiden välillä on myös mielenkiintoinen. Sen mukaan II:n vyöhykkeen kunta menettää siirtolaisina noin puolet ja III:n vyöhykkeen vastaavasti vain vajaan neljänneksen siitä mitä I:n vyöhykkeen väestömäärältään samankokoinen kunta keskimääräisesti ottaa menettää. Erot olisivat ilmeisesti suuremmat, jos tutkimuskauten lisäksi olisi mainittu maassamuuttotekijä otettu huomioon välivaiheena. Muutto maataloudesta suoraan amatilista taitavuutta vaativiin teollisiin elinkeinoihin Ruotsiin ilman kotimaassa hankittua kokemusta ei näytä olevan yleistä. Tutkija toteaa siirtolaisuuden jääneen pientilavaltaisilta maatalousalueilta olettaensa vähäisemmäksi.

Koska Ruotsiin muuttajat sijoittuvat teollisen tuotannon palvelukseen, niin siellä noususuhdanteissa esiintyvät avoimet työpaikat vaikuttavat merkittävinä vetotekijöinä. Näiden sijainnin ohella myös aikaisemmin muuttaneiden suomalaisten antama informaatio vaikuttaa kohdekunnan valintaan. Rajanveto viime mainitun tekijän ja siirtolaisuusperinteen välillä ei tutkimuksessa tapahdu selväpiirteisesti, ja tradition merkitys tuntuu siinä tulevan kautta linjan esiin ylikorostuneena. Kaiken aikaa ilmenee muuton kohdepaikkakuntien saamien suomalaissiirtolaisten määrissä selvä vakaisuus, mikä kuitenkin selittyy suureten paikkakuntien luontaisista kehitysedellytyksistä ja jatkuvan taloudellisen kasvun mahdollistamasta tuotantotoiminnan laajenemisesta.

Kokonaisuutena ottaen tutkimuksessa esitetyt muuttomallit eivät tällä tavoin sovellettuina anna selkeää ja vakuuttavaa kuvaa Suomen ja Ruotsin välisen siirtolaisuusliikkeen syiden keskinäisistä vaikutussuhteista tai merkityksestä. Kirjoittaja on saattanut asettaa pääpainon tarkoituksellisesti metodisen puolen esittämiseen. Tämä tutkimus on kuitenkin selvästi korkeatasoisin Jyväskylän yliopiston etnologian laitoksen, Uumajan yliopiston maantieteen laitoksen ja Nordiska museetin kulttuurihistorian tutkimusprojektin yhteistyönä toimittamassa Suomen ja Ruotsin välisiä muuttoliikkeitä II:n maailmansodan jälkeen käsittelevässä sarjassa tähän mennessä ilmestyneistä julkaisuista.

Simo Toivonen

Helena Söderberg, Fabo Gong. Författarnas andelslag. Vasa 1978, 78 ss.

Det har ofta om de tidigare amerikaemigranterna påpekats att det snarare rörde sig om en flykt från något än om en resa till något. Att det ibland rörde sig om en flykt från olika slag av förtryck och misshälligheter av politisk, ekonomisk eller religiös karaktär står väl klart. Det rörde sig emellertid även om en längtan efter något, eller större frihet och bättre möjligheter. Denna längtan preciserades alltmer då nya kolonier växte upp och då släktingar i drömlandet kunde berätta om hur man kunde skära guld med täljkniv.

Dessa koloniers invånare försåg de hemmavarande med upplysningar som ofta ställde hemlandet i sämre dager. Brev och penningförsändelser talade sitt tydliga men inte alltid helt sanningsenliga språk. Som besökare i hemlandet bidrog emigranter starkt till legenden om Amerika.

Att många reste ut, i synnerhet om hemtorvan inte tycktes kunna livnära syskon och föräldrar, var därför helt naturligt. Amerika kunde erbjuda gott om arbete och bra löner, speciellt för okvalificerad arbetskraft och man kunde alltid återvända efter några år med en bunt dollars på fickan eller då svårigheterna blev för stora.

För många emigranter grusades emellertid förhoppningarna rätt snart. Detta gällde speciellt dem som kom att drabbas av trettioårsdepressionen.

En av dem som från svenska Österbotten utvandrade och som kom att få kämpa hårt för brödfödan var *John Söderberg* från Petalax. Hans livsöde har nu dokumenterats genom brorsdottern *Helena Söderberg*. På basen av brev, kassetinspelningar och personligt sammanträffande har hon återberättat "Fabo Gongs" berättelser om barn-domstiden i Petalax då seklet var ungt och om mot- och medgångar i "drömlandet" — som i Johns fall blev Kanada.

För John Söderberg var flyttningen till en annan kontinent ett sätt att överleva. På hemorten var det skralt med utkomstmöjligheter. Han kom till Kanada just när den stora depressionen började. Det blev därför en hård tid för honom. Men ensam var han inte.

"John roade sig med att räkna hur många petalaxpojkar han såg omkring sig då han stod i hörnet av Hastings Street och Carpell Street och kom till det höga talet 17.

Molpebor fanns det även gott om. Ja, här röde de sig, de unga österbottningarna, nästan som om de ägde stan".

Från 1929 till 1934 var det frågan om att överleva eller inte. Vintrarna var kalla och långa. Det blev att tjuvfiska och stjäla mat — eller att dyka under. Att återvända till hemlandet hade han inte ekonomiska resurser till. Det var bara att vänta på bättre tiden, vilka kom så småningom. Vid Fraser Mill — ett sågverk — kom sedan John att arbeta i hela 43 år. Han är numera pensionär i Kanada, och har besökt sin forna hemby vid ett par tillfällen.

"Fabo Gong" är ingen märklig bok. Språket är enkelt, skildringen rättfram. Det är kanske därför den känns så äkta. Det är ingen djup beskrivning av en emigrants öden. Man känner inte "fabo Gong" då man läst boken, endast en del fragment av hans liv, i synnerhet då det varit som värst. Ibland brister dock den röda tråden och man varseblir stora luckor i skildringen. Många frågor man ville ställa blir aldrig besvarade.

Men författaren är själv mån om att poängtera att det inte är frågan om någon roman. Det är ett viktigt påpekande. Ty som romanfigur vore John något intetsägande. Hans upplevelser är inte heller så märkvärdiga. Han skiljer sig inte ur mängden emigranter som mött samma svårigheter "over there".

Fotografierna från familjealbumet gör sitt till att skildringen känns äkta och jordnära, men de intresserar måhända inte en bredare läsekrets. Jag upplever dock att boken har en plats att fylla. Som dokument över en emigrants levnadsöde är den betydelsefull. Dylika skildringar är värdefulla. Snart är det försent att dokumentera amerikaemigranternas levnadsöden.

Kjell Herbets.

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTIN KIRJASTOON SAAPUNEITA JULKAISUJA PUBLICATIONS RECEIVED

Aiheala: Siirtolaisuus ja muuttoliikkeet
Subject: Migration movements

HÄGGSTRÖM, Nils, Migrationen mellan Finland och Sverige åren 1968-74. Några flyttningsmodeller. Varifrån i Finland kommer flyttarna och var i Sverige hamnar man? Umeå universitet, Geogr. instit. Migrationsforskningsrap. Nr 10. Umeå 1978. 76 s. (dupl.)

HAKALA, Juhani, Migration as a geographical indicator of social change in Etelä-Pohjanmaa, Finland. Oulun yliopiston maantiet.lait. julk. 27 Vammala 1970. 132 s.

HAUTAMÄKI, Lauri & VIITALA, Pentti, Mechanism of migration in Finland in the 1960s. Helsingin yliopiston maantiet. lait. julk. A:81. Vammala 1970. 41 s.

HÄNNINEN, Sakari, Porin kaupungin muuttoliike 1975 ja 1976. Porin kaupungin tutkimuksia 27. Pori 1977. 23 s. (mon.)

HÄNNINEN, Sakari, Muuttoliikkeen kunnallistaloudelliset vaikutukset. Tutkimus muuttoliikkeen vaikutuksista Porin kaupungin talouteen. Porin kaupungin tutkimuksia 29. Pori 1977. 110 s. (mon.)

Invandrarföreningarnas syn på invandrar-service i Göteborg. Delrapport - maj 1978. Göteborgs kommun invandrarberedningen. Göteborg 1978. 33 - 81 - 18 s. (dupl.)

KALEMAA, Kalevi, Matti Kurikka, Legenda jo eläessään. Porvoo 1978. 238 s.

KOSKI, Riitta, Muuttohalukkuus ja siihen vaikuttavat tekijät Vaasan läänissä. Vaasan kauppakork. k:n julk.tutk. No 34. Vaasa 1975. 86 s. (mon.)

LAMPINEN, Pekka, Jyväskylän muuttoliike vuosina 1963-1969. Jyväskylän kaupungin tutkimuksia 6. Jyväskylä 1971. 45 s. (mon.)

LASONEN, Kari, Ruotsin suomalaiset siirtolaisoppilaat, Osat I-II. Univ. of Jyväskylä, Dep.t. of education, Research reports No 65-66. Jyväskylä 1978. 167 & 206 p. (mim.)

LASONEN, Kari & TOUKOMAA, Pertti, Linguistic development and school achievement among Finnish immigrant children in mother-tongue medium classes in Sweden. Univ. of Jyväskylä, Dep.t. of education, Research reports No 70. Jyväskylä 1978. 80 p. (mim.)

MANNINEN, Paavo, Muuttoliike ja maalaiskuntien finanssitalous. Muuttoliiketutkimus, Osa II. Jyväskylän yliopisto, tal. tiet. lait. julk. 14. Jyväskylä 1974. 82 s. (mon.)

MYHRMAN, Anders, Emigrantbiografier VII. Åbo Akademis bibliotek, Stencilserie Nr 20. Åbo 1978. 68 s. (dupl.)

OUVINEN-BIRGERSTAM, Pirjo & WIG-FORSS, Eva, A critical study of Toukomaa's investigation of the bilingual development of Finnish immigrant children in Sweden. Univ. of Lund, Dep.t. of education, Pedagogical Bulletin 6. Lund 1978. 16 p. (mim.)

PIHLAJARINNE, Eero, Muuttoliike lähtöalueen taloudellisena ongelmana. Muuttoliiketutkimus, Osa I. Jyväskylän yliopisto, tal. tiet. lait. julk. 11. Jyväskylä 1973. 84 s. (mon.)

SERRA, Iikka, Australian paikallishallintojärjestelmä suomalaisen siirtolaisen näkökulmasta. Ta Y hallintotiet. lait. kunnallisoikeuden tutkielma. Tampere 1978. 42 s. (mon.)

SINGER—KEREL, J., Travailleurs etrangers et migrations internationales de main-d'oeuvre. Paris 1978. 64 p.

SUVANTO, Tapani, Porin muuttoliike. Porin kaupungin tutkimuksia 7. Turku 1969. 84 s. (mon.)

Muuta kirjallisuutta **Other subjects**

AUVINEN, Riitta, Kaupungistumisen yhteiskunnalliset vaikutukset. Väestöpoliitt. tutkimuslait. julk. s. B:10. Helsinki 1966. 74 s. (mon.)

ESKOLA, Katarina, KORTTEINEN, M. & ROOS, J. P., The way of life and cultural activities in the Finnish family. Univ. of Joensuu, Research reports No 4. 1978. Helsinki 1978. 107 p.

FREDRIKSSON, C. & LINDMARK, L., Företagen och regionalpolitiken — en utvärdering av en drygt tioårig försöksverksamhet. Umeå universitet, Institut. för företagsekonomi/NordREFO. Sthlm 1978. 180 s.

HEIKKINEN, Helge, Tuntematon merimies. Porvoo 1975. 327 s.

HILTUNEN, Timo, Julkiset työt työvoimapolitiikan välineenä. Työvoimaministeriö, Suunn. os. Työvoimapolitiitt. tutkimuksia 22. Helsinki 1978. 129 s. (mon.)

INKOVAARA, Jukka, Imetys, maidon kulutus ja maidon valkuaisen vasta-aine (Anti-BSA) seerumissa sydäninfarktin mahdollisina riskitekijöinä. Acta Universitatis Tamperensis A 94. Tampere 1978. 133 s.

KÖNGÄS, Olavi, Työvoimaosuuksiin vaikuttavat tekijät. Työvoimaministeriö, Suunn. os. Työvoimapolitiitt. selvityksiä 15. Helsinki 1978. 96 s. (mon.)

KÖPPÄ, Tapani, Maalaisuus kaupunkilaistuvassa yhteiskunnassa. Pellervo-Seuran Mtl:n raportti 6. Helsinki 1978. 48 s. (mon.)

KÖPPÄ, Tapani, Maaseutuyhteisöjen toimivuuden edellytykset ja maatalanhoidon kehittäminen. PellervoSeuran mtl:n raportti 5 Helsinki 1978. 183 s. (mon.)

MÄKELÄ, Rauno, Asunnottomien alkoholistien hoito ja kuntoutus. Acta Universitatis Tamperensis A 95. Vammala 1978. 280 s.

Nuoret työttömät lokakuussa 1977. Työvoimaministeriö, Suunn. os. Työvoimapolitiitt. selvityksiä 16. Helsinki 1978. 69 s. (mon.)

Sosiaaliturvan kirjallisuus Suomessa, Socialskyddslitteratur i Finland 1972-1976. Sosiaaliturvan Keskusliitto r.y. Hyvinkää 1978. 314 s.

STRÖMMER, Aarno, Väestöllinen muuntuminen Suomessa. Väestöpoliitt. tutkimuslait. julk. A:13. Vammala 1969. 188 s.

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTIN VALTUUSKUNTA 1978

Ministeriöt	Varsinainen jäsen	Varajäsen
Opetusministeriö	Ap.os.pääll. Pirkko Mela	Kultt.siht. Raija Kallinen
Työvoimaministeriö	Os.pääll. Heikki Salovaara	Vs.tutkija Harri Kukkonen
Ulkoasiainministeriö	Toim.pääll. Anders Huldén	Tied.siht. Ritva-Liisa Elomaa
Julkiset yhteisöt		
Turun kaupunki	Ap.kaup.joht. Johannes Koikalainen	Kaup.siht. Paavo Mäkinen
Korkeakoulut		
Helsingin yliopisto	Prof. Pertti Virtaranta	Prof. Yrjö Blomstedt
Jyväskylän yliopisto	Prof. Mauno Jokipii	Ap.prof. Erkki Lehtinen
Oulun yliopisto	Prof. Uuno Varjo	Prof. Kyösti Julku
Tampereen yliopisto	Vt.prof. Olli Kultalahti	Ylioppett. Matti Kaasinen
Turun yliopisto	Prof. Terho Pulkkinen	FT Jorma Kytömäki
Åbo Akademi	Prof. Bill Widén	Prof. Sune Jungar
Vapaat yhteisöt ja järjestöt yms.		
Kirkon ulkomaanasiain toimikunta	Toht. Ahti Auranen	Kirkkoherra Päivö Tarjamo
Mannerheimin Lastensuojeluliitto	Kanslianeuvos Pekka Heimo	Prof. Ole Wasz-Höckert
Pohjois-Karjalan yliopistoseura	Dos. Veijo Saloheimo	-----
Pohjois-Norden Yhdistys r.y.	Kaup. joht. Tuure Salo	Joht. Ahti Fredriksson
Seutusunnittelun Keskusliitto	Arkkitehti Raimo Narjus	Tutk.siht. Timo Sinisalo
Suomalaisuuden Liitto	Pääsiht. Pentti Palmu	Yht.kand. Jurkka Linna
Suomen Nuorison Liitto	Liikkeenjoht. Esko V. Koskelin	Toim. Matti Jussila
Suomi-Amerikka Yhd. Liitto	Kouluneuvos Jussi Saukkonen	Toim.joht. Lars Nystén
Suomi-Seura r.y.	Prof. Jorma Pohjanpalo	Os.pääll. Osmo Kalliala
Svenska Finlands Folktingsfullmäktige	Prof. Harald Teir	Lis. Roger Broo
Turun yliopistosäätiö	FM Eero Numerla	Teoll.neuvos Veikko Valavaara
Unioni Naisasiainliitto Suomessa	Varatuomari Eva-Brita Björklund	Maist. Karmela Bélinki
Varsinais-Suomen Maakuntaliitto	Toim.joht. Perttu Koillinen	Jaostosiht. Kauno Lehto
Väestöliitto	VTT Aarno Strömmer	Toim.joht. Jouko Hulkko
Ruotsissa olevat		
Immigrant-Institutet (Borås)	Toim. Osmo Vatanen	Annikki Nikula-Benito
Ruotsin Suomalaisseurojen Keskusliitto	Aessori Arvo Yläräkkölä	Maist. Markku Peura

SIIRTOLAISUUSINSTITUUTIN JULKAISUT

- A 1. Olavi Koivukangas,
Suomalainen siirtolaisuus Australiaan toisen maailmansodan jälkeen (Finnish Migration to Australia since World War II). Kokkola 1975, s. 262.
- A 2. Pertti Virtaranta,
Tutkimus amerikansuomesta, osa I (A Study on the Finnish Language in America, Part I) (painossa – in print).
- A 3. Maija-Liisa Kalhama (toim.),
Ulko-suomalaisuuskongressin 27.-28.6. 1975 esitelmät ja puheenvuorot. Jyväskylän Kesä 24.6.-3.7. 1975. Turku 1975, s. 104.
- A 4. Olavi Koivukangas, Raimo Narjus, Sakari Sivula (toim.),
Muuttoliikesymposium 1975. Esitelmät ja keskustelut. Ruissalon kongressi-hotelli, Turku 20.-21.11. 1975. Vaasa 1976, s. 186.
- A 5. Eeva Jäykkä, Maija-Liisa Kalhama (toim.),
USA:n 200-vuotisjuhlaseminaarin esitelmät ja tuntisuunnitelmat. Ruissalon kongressi-hotelli, Turku 2.-3.6. 1976. Vaasa 1977, s. 148.
- A 6. Taru Sundstén,
Amerikansuomalainen työväenteatteri ja näytelmäkirjallisuus vuosina 1900-39 (Finnish-American workers' theater and drama-literature 1900-39). Vaasa 1977, s. 104.
- Erikoisjulkaisut:
Vilho Niemi, Jussi Saukkonen, Tauri Aalto, Olavi Koivukangas (eds.) Old Friends - Strong Ties, the Finnish Contribution to the Growth of the USA. USA:n 200-vuotisjuhlakirja. Vaasa 1976, s. 349.
- B 1. Bill Widen,
Korpobor i Amerika (Emigrants from Korpo in America). Åbo 1975, s. 197.
- B 2. Holger Wester,
Innovationer i befolkningsrörligheten... En studie av spridningsförlopp i befolkningsrörligheten utgående från Petalax socken i Österbotten. Stockholm 1977, s. 221.
- C 1. Reino Kero,
Migration from Finland to North America in the Years between the United States Civil War and the First World War. Vammala 1974, s. 260.
- C 2. Olavi Koivukangas,
Scandinavian Immigration and Settlement in Australia before World War II. Kokkola 1974, s. 333.
- C 3. Michael G. Karni, Matti E. Kaups, Douglas J. Ollila Jr. (eds.)
The Finnish Experience in the Western Great Lakes Region: New Perspectives. Vammala 1975, s. 232.
- C 4. Auvo Kostiainen,
The Forging of Finnish-American Communism, 1917-1924. A Study in Ethnic Radicalism. Turku 1978, s. 225.
- Olavi Koivukangas - Simo Toivonen
Suomen siirtolaisuuden ja maassamuuton bibliografia. A Bibliography on Finnish Emigration and Internal Migration. Turku 1978, s. 226.

Julkaisuja saa tilata osoitteella: Siirtolaisuusinstituutti
Rak. 46, Kasarmialue
20500 Turku 50, Finland